

บทที่ 5

ลีลาร่วมและลีลาเฉพาะในบทความแสดงความคิดเห็น

ในบทที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบ การใช้ภาษา และกลวิธีแสดงความคิดเห็นของ บทความแสดงความคิดเห็นที่นำมาเป็นข้อมูล ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้วิเคราะห์ว่าบทความแสดง ความคิดเห็นมีลีลาร่วมและลีลาเฉพาะอย่างไรบ้าง

5.1 ลีลาร่วมในบทความแสดงความคิดเห็น

ลีลาที่ผู้วิจัยพบว่าเป็นลักษณะร่วมในบทความแสดงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ก็คือ รูปแบบการนำเสนอ องค์ประกอบ ประเภท และกลวิธีแสดงความคิดเห็น ลีลาร่วมในบทความ แสดงความคิดเห็นเหล่านี้จะเป็นทางเลือกสำหรับผู้เขียนในการเรียบเรียงและกำหนดโครงสร้างทาง ภาษาของเนื้อหาสาระที่แสดงออกให้ปรากฏในบทบรรณาธิการและบทความประจำเพื่อสื่อให้ ผู้อ่านคล้อยตาม ผู้วิจัยจะกล่าวถึงลีลาร่วมในบทความแสดงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ราย ชื่อฉบับ ดังต่อไปนี้

5.1.1 รูปแบบของบทความแสดงความคิดเห็น

รูปแบบของบทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์มีลักษณะร่วมกัน 2 รูปแบบ คือ รูปแบบบทบรรณาธิการ และรูปแบบบทความประจำหรือคอลัมน์ประจำ

5.1.1.1 รูปแบบของบทบรรณาธิการ

บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เป็นบทความแสดงความคิดเห็นที่มีผู้อ่าน จำนวนน้อยเมื่อเทียบกับข่าว บทความประจำอื่นๆหรือคอลัมน์อื่นๆ เนื่องจากต้องแสดงความเป็น กลาง ทั้งต้องรักษาแบบแผนรูปแบบและเนื้อหาอันเป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์ แต่ก็ เป็นบทความ ที่คงความสำคัญอย่างยิ่งแก่ผู้อ่านสำคัญในระดับผู้นำขององค์กร หน่วยงาน บริษัท พรรคการเมือง หรือรัฐบาล เพราะเป็นเสียงของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ การเขียนบทบรรณาธิการไม่ระบุชื่อผู้เขียน แต่เป็นบทความในนามของกองบรรณาธิการจึงต้องรักษารูปแบบของบทบรรณาธิการ ในขณะเดียวกันก็ต้องแสดงจุดยืนของหนังสือพิมพ์ของตนด้วย

ลักษณะที่เป็นแบบแผนในการเขียนบทบรรณาธิการก็คือจะเป็นข้อเขียนที่มี ลักษณะเป็นความเรียงสั้นๆชิ้นหนึ่งซึ่งได้รับการจัดวางไว้ในที่พิเศษในกรอบสี่เหลี่ยม ภายใต้ชื่อ ของหนังสือพิมพ์ ฉบับนั้น และมักจะได้รับ การตีพิมพ์ ในหน้า ในตำแหน่ง ในเนื้อที่ และในความ ยาวที่คงที่ โดยมีกรอบล้อมอยู่ และตัวเรียงพิมพ์ที่มีแบบและขนาดแตกต่างไปจากข้อเขียนที่อยู่ ใกล้เคียงกัน (สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, 2539 : 215) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านทั่วประเทศ จัดเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมหรือหนังสือพิมพ์เฟื่องปรมาณ(ดรุณี หิรัญรักษ์, 2531อ้างถึงใน ประพนธ์ ฌ บางช้าง, 2539 :22) บทบรรณาธิการไทยรัฐจะรักษาแบบแผนของรูปแบบบทบรรณาธิการ กล่าวคือ เป็นคอลัมน์เล็ก มีกรอบล้อมอยู่ ขนาดเนื้อที่จำกัดบนหน้า 3 ชื่อหนังสือพิมพ์และวันที่อยู่บนหัวคอลัมน์

2) บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์เป็นหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมหรือหนังสือพิมพ์เฟื่องปรมาณ(ดรุณี หิรัญรักษ์, 2531อ้างถึงใน ประพนธ์ ฌ บางช้าง, 2539 :22) และบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ก็มีรูปแบบการรักษาแบบแผนการเขียนบทบรรณาธิการเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คือ เป็นคอลัมน์เล็ก มีกรอบล้อมอยู่ ขนาดเนื้อที่จำกัดบนหน้า 3 ชื่อหนังสือพิมพ์และวันที่อยู่บนหัวคอลัมน์

3) บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทเฟื่องคุณภาพ(ดรุณี หิรัญรักษ์, 2531อ้างถึงใน ประพนธ์ ฌ บางช้าง, 2539 :22) บทบรรณาธิการ จะเป็นคอลัมน์ขนาดใหญ่กว่าไทยรัฐและเดลินิวส์ มีกรอบล้อมอยู่ ขนาดเนื้อที่จำกัดบนหน้า 2 หรือ8หรือ20หรือ22 หน้าใดหน้าหนึ่ง ชื่อหนังสือพิมพ์และวันที่อยู่บนหัวคอลัมน์

4) บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐ

หนังสือพิมพ์สยามรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทเฟื่องคุณภาพ(ดรุณี หิรัญรักษ์, 2531อ้างถึงใน ประพนธ์ ฌ บางช้าง, 2539 :22) บทบรรณาธิการ จะมีขนาดคอลัมน์เท่ากับบทบรรณาธิการมติชน มีกรอบล้อมอยู่ ขนาดเนื้อที่จำกัดบนหน้า 3 หรือหน้า8 ชื่อหนังสือพิมพ์และวันที่อยู่บนหัวคอลัมน์

5) บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามโพสต์

หนังสือพิมพ์สยามโพสต์เป็นหนังสือพิมพ์ประเภทเฟื่องคุณภาพ บทบรรณาธิการ จะมีขนาดคอลัมน์เท่ากับบทบรรณาธิการมติชนและสยามรัฐ มีกรอบล้อมอยู่ ขนาดเนื้อที่จำกัดบนหน้า 4 ชื่อหนังสือพิมพ์และวันที่อยู่บนหัวคอลัมน์

6) บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจเป็นหนังสือพิมพ์เฉพาะกิจ บทบรรณาธิการ จะมีขนาดคอลัมน์ใหญ่ตามแนวนอน มีกรอบล้อมอยู่ ขนาดเนื้อที่จำกัดบนหน้า 2หรือ12หรือ10หน้าใดหน้าหนึ่ง บางปีก็เปลี่ยนหน้าและขนาดคอลัมน์เป็นแนวดิ่งเช่นเดียวกับมติชน

โดยสรุปรูปแบบบทบรรณาธิการมีลักษณะร่วมกันคือบทบรรณาธิการทุกข้อฉบับมีกรอบล้อมอยู่ และมีชื่อหนังสือพิมพ์และวันที่อยู่บนหัวคอลัมน์ แต่ขนาดและลักษณะการจัดหน้าบทบรรณาธิการมีลักษณะร่วมกันตามประเภทของหนังสือพิมพ์กล่าวคือหนังสือพิมพ์ประชานิยมหรือเฟื่องปริมาณมีขนาดเล็กที่สุดเท่ากันและจัดหน้าในแนวตั้ง ได้แก่ ไทยรัฐ และเดลินิวส์ หนังสือพิมพ์เฟื่องคุณภาพมีขนาดใหญ่ขึ้น ใหญ่กว่าหนังสือพิมพ์เฟื่องปริมาณประมาณ 2 เท่า ได้แก่ สยามรัฐ มติชน และสยามโพสต์ และหนังสือพิมพ์ธุรกิจมีขนาดใหญ่ที่สุดแต่มีจัดหน้าแนวนอนแสดงลักษณะเฉพาะของหนังสือพิมพ์ ขนาดของคอลัมน์อาจแสดงการให้ความสำคัญแก่บทบรรณาธิการและกลุ่มผู้อ่านของหนังสือพิมพ์แต่ละประเภท ขนาดคอลัมน์ที่ใหญ่ย่อมแสดงว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นให้ความสำคัญแก่บทบรรณาธิการมากเพราะเนื้อที่ของหนังสือพิมพ์ทุกตารางมีราคาและกลุ่มผู้อ่านที่เป็นกลุ่มที่สำคัญดังกล่าวแล้วถึงความสำคัญและความจำเป็นของบทบรรณาธิการในรายละเอียดบทที่ 2

5.1.1.2 รูปแบบบทความประจำ

บทความประจำของหนังสือพิมพ์รายวันไทยทั้ง 6 รายข้อฉบับเป็นบทความแสดงความคิดเห็นประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อหนังสือพิมพ์และเป็นที่ยอมรับอ่านของประชาชน โดยเฉพาะบทความประจำที่อยู่ในหน้าเดียวกันหรือหน้าตรงข้ามบทบรรณาธิการจะถือว่าเป็นบทความสำคัญของหนังสือพิมพ์ที่มีผู้อ่านประจำเป็นจำนวนมากกว่าบทบรรณาธิการเพราะมีสีสันและลีลาการเขียนเฉพาะของผู้เขียน ผู้เขียนสามารถแสดงความคิดเห็นในลักษณะอัตวิสัยอย่างเต็มที่ ในขณะที่เดียวกันก็ใช้เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นของสาธารณะด้วย บทความประจำนี้มักจะเขียนถึงเหตุการณ์ หรือเรื่องราวที่มีลักษณะสอดคล้องกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในบทบรรณาธิการแต่จะมีมุมมองหรือการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนเองจึงไม่จำเป็นจะต้องแสดงจุดยืนเดียวกับบทบรรณาธิการ รูปแบบของบทความประจำจะไม่มีการกำหนดรูปแบบแน่นอนตายตัวและไม่กำหนดขนาดชัดเจน ขึ้นอยู่กับผู้เขียนแต่ละคน แต่เมื่อกำหนดเป็นลักษณะใดแล้วก็จะคงลักษณะนั้นเพื่อสะดวกกับผู้อ่านประจำ บทความประจำที่สำคัญเพียงแต่กำหนดหรือสังเกตได้ว่าจะเป็นบทความในหน้าเดียวกับบทบรรณาธิการหรือหน้าตรงข้ามบทบรรณาธิการเสมอ

1) รูปแบบมังกรห้าเล็บ

เป็นบทความประจำในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ปรากฏในท้ายหน้าด้านล่างของหน้า 3 ซึ่งเป็นหน้าตรงข้ามบทบรรณาธิการ รูปแบบเป็นคอลัมน์ขนาดเล็ก กรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าตามแนวนอน

2) รูปแบบปลายนิ้วนายกำแหง

เป็นบทความประจำในหนังสือพิมพ์เคลนิวส์ ปรากฏอยู่บนหน้าตรงข้ามทบ
บรรณาธิการ ขนาดเท่ากับทบบรรณาธิการมติชน รูปแบบเป็นคอลัมน์ยาวในแนวตั้ง มีกรอบล้อม
รอบชื่อบทความ

3) รูปแบบจอดป้ายมติชน

เป็นบทความประจำในหนังสือพิมพ์มติชน ปรากฏอยู่ในหน้าเดียวกับทบ
บรรณาธิการ เป็นคอลัมน์ขนาดใหญ่ตามแนวนอนและขนาดเล็กลงจะเป็นแนวตั้ง ไม่มีกรอบ และมี
รูปเป็นป้ายคล้ายป้ายรถประจำทางเป็นสัญลักษณ์

4) รูปแบบราชดำเนินกลาง

เป็นบทความประจำในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ปรากฏอยู่ในหน้าเดียวกับ
ทบบรรณาธิการ เป็นคอลัมน์ขนาดใหญ่แต่เล็กกว่าจอดป้ายมติชน พิมพ์ตามแนวนอนเช่นเดียวกับ
จอดป้ายมติชนแต่ไม่มีรูปประกอบ และไม่มีกรอบล้อมรอบ

5) รูปแบบระหว่างบรรทัด

เป็นบทความประจำในหนังสือพิมพ์สยามโพสต์ ปรากฏอยู่บนหน้าตรงข้าม
ทบบรรณาธิการ รูปแบบเป็นคอลัมน์ขนาดเล็ก กรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าตามแนวนอนยาวกว่าแต่แคบ
กว่ามังกรห้าเล็บ

6) รูปแบบกาแฟดำ

เป็นบทความประจำในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ปรากฏอยู่บนหน้าเดียวกับ
ทบบรรณาธิการ ขนาดเท่ากับทบบรรณาธิการมติชนและปลายนิ้วนายกำแหง รูปแบบเป็นคอลัมน์
ยาวในแนวตั้ง มีกรอบล้อมรอบชื่อบทความ มีรูปถ้วยกาแฟเป็นสัญลักษณ์

โดยสรุปรูปแบบของบทความประจำมีลักษณะร่วมกันกล่าวคือมีชื่อบทความและผู้เขียน
ชัดเจน แสดงเอกลักษณ์ของผู้เขียนแต่ละคน มีทั้งการจัดหน้าในแนวตั้งและแนวนอน คือแนวตั้ง
ได้แก่ ปลายนิ้วนายกำแหง จอดป้ายมติชน และกาแฟดำ แนวนอนได้แก่ มังกรห้าเล็บ จอดป้าย
มติชนและระหว่างบรรทัด ขนาดของคอลัมน์แต่ละคอลัมน์ไม่ต่างกันนักเพราะต่างก็มีผู้อ่านประจำ
ที่ขอบลีลาของผู้เขียนแต่ละคน

สรุปโดยรวมรูปแบบของบทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์มีลักษณะร่วมกันเป็น
2 แบบคือลักษณะของทบบรรณาธิการที่มีลักษณะคงที่ เป็นทางการ รูปแบบเป็นแบบแผน
ประกอบด้วยชื่อหนังสือพิมพ์ วันที่ และกรอบล้อมรอบ ดูจริงจังเคร่งขรึมสมกับเป็นบทความสำคัญ
เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้อ่าน และลักษณะของบทความประจำจะมีลักษณะตรงข้าม คือ
ลดความจริงจังและความเป็นทางการลง มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผู้เขียนแต่ละคน แสดงความเป็น

ตัวคนและอาจมีสัญลักษณ์ของผู้เขียนแต่ละคนหรือมีรูปสัญลักษณ์ของผู้เขียนแต่ละคนและภาพการ์ตูนประกอบเพื่อเพิ่มความบันเทิง ความใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้อ่าน การเสนอรูปแบบที่ตรงกันข้ามของบทบรรณาธิการและบทความประจำดั่งกล่าวก็เพื่อวัตถุประสงค์เดียวกัน นั่นคือให้ผู้อ่านสนใจอ่านและคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียนนั่นเอง

5.1.2 องค์ประกอบของบทความแสดงความคิดเห็น

องค์ประกอบของบทความแสดงความคิดเห็นมีลักษณะร่วมกันคือ บทความแสดงความคิดเห็นทั้งบทบรรณาธิการและบทความประจำประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุปซึ่งแบ่งประเภทย่อยได้อีก 2 ประเภทตามเนื้อความ คือ 1) ความนำ ความคิดเห็น และความสรุป และ 2) ความนำ ความคิดเห็น ความสนับสนุน และความสรุป

ความนำเป็นส่วนที่นำเข้าสู่บทความ ผู้เขียนใช้กลวิธีการต่างๆ ในการเขียนความนำเพื่อชักจูงให้ผู้อ่านสนใจ จะได้ติดตามอ่านเนื้อเรื่องและอ่านจนจบ กลวิธีการเขียนความนำที่ผู้เขียนใช้ร่วมกันได้แก่ การสรุปประเด็น การบรรยาย การพรรณนา การยกคำพูด การแสดงการถาม และการคุยกับผู้อ่าน ส่วนเนื้อเรื่องประกอบด้วยส่วนแสดงความคิดเห็นซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หรือเจตนาที่ผู้เขียนต้องการบอกต่อผู้อ่านและความสนับสนุนซึ่งเป็นส่วนประกอบหรือเสริมให้ผู้อ่านเชื่อถือหรือคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียน และส่วนสรุปเป็นการจบความซึ่งมีลักษณะการจบความแบบต่างๆ ร่วมกันของบทความแสดงความคิดเห็นคือแบบสรุปความ แบบคาดไม่ถึง แบบคลี่คลายประเด็น และแบบให้คิดต่อ

ในองค์ประกอบแต่ละส่วนของบทความแสดงความคิดเห็นมีลักษณะภาษาที่ร่วมกัน ส่วนนำเป็นการนำเข้าสู่บทความ ส่วนนำจึงมีหน้าที่ชักจูงใจให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและติดตามเนื้อเรื่องต่อไป ประกอบกับบทบรรณาธิการและบทความประจำมักจะเป็นการนำข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วในสังคมและเป็นที่สนใจหรือยังเป็นปัญหาถกเถียงกันอยู่มาเขียนแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ผู้อ่านทราบตรรกะของหนังสือพิมพ์หรือผู้เขียนบทความ ส่วนนำจึงมักทำหน้าที่กล่าวถึงข่าวหรือเหตุการณ์นั้นๆ อีกครั้งเพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงให้ผู้อ่านทราบร่วมกันก่อนว่าเกิดเหตุการณ์ ปัญหา เรื่องราวใดและเป็นมาอย่างไร ลักษณะภาษาจึงเป็นบรรยายโวหารในลักษณะสรุปประเด็น หรือเล่าเรื่องให้ผู้อ่านทราบ อาจใช้การพูดคุยเพื่อให้เกิดความสนิทสนมกับผู้อ่าน ยกคำพูดของบุคคลสำคัญหรือใช้คำถามเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ส่วนเนื้อเรื่องแบ่งเป็นส่วนย่อย 2 ส่วนคือ ความคิดเห็นซึ่งจะใช้ภาษาแสดงความคิดเห็นความรู้สึของผู้เขียน และความสนับสนุนซึ่งจะเป็นการขยายความหรือสนับสนุนความคิดเห็นของผู้เขียนซึ่งอาจเป็นการให้รายละเอียดหรือที่มาของเหตุการณ์หรือปัญหา บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่าง หรือเหตุผล ส่วนสรุปจะ

เป็นการจบความด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งโดยใช้ภาษาสั้น กระชับ หรือย่ำสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อแสดงความคิดเห็นอีกครั้ง

5.1.3 ประเภทการแสดงความคิดเห็น

บทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ชื่อฉบับที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ มักจะเป็นเรื่องราวที่ปรากฏเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์มาก่อนแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการเขียนบทบรรณาธิการหรือบทความประจำผู้เขียนจะนำข่าวนั้นมาเขียนใหม่ด้วยลักษณะการนำเสนอ ส่วนวลีการเขียนและวัตถุประสงค์การนำเสนอที่แตกต่างออกไปตามประเภทการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน บทความแสดงความคิดเห็นจึงเป็นเสมือนส่วนหนึ่งของการรายงานข่าวแต่เป็นการรายงานข่าวผ่านทรรศนะของผู้เขียนหรือสะท้อนทรรศนะของผู้เขียนในนามของหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับในบทบรรณาธิการที่ต้องแสดงความเป็นกลางและแสดงจุดยืนอันเป็นนโยบายของหนังสือพิมพ์หรือสะท้อนทรรศนะของผู้เขียนในบทความประจำที่แสดงตัวตนชัดเจนและแสดงความคิดเห็นตามความชำนาญเฉพาะของผู้เขียนแต่ละคน ประเภทการแสดงความคิดเห็นที่ร่วมกันของบทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์มีดังต่อไปนี้

5.1.3.1 การแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ

การแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ คือการที่ผู้เขียนมุ่งแสดงความคิดเห็นให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือสังคม โดยที่เหตุการณ์หรือการกระทำที่เกิดขึ้นแล้วจะเป็นผลดีหรือไม่ก็ได้ แต่สิ่งที่เสนอแนะจะต้องก่อให้เกิดผลดีแน่ การแสดงความคิดเห็นเสนอแนะเป็นวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งของบทบรรณาธิการและบทความประจำ กล่าวคือเริ่มจากส่วนนำที่มักจะเกริ่นถึงเหตุการณ์ บุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นในสังคมที่น่าสนใจหรือมีความสำคัญ แล้วจึงขยายความด้วยเหตุการณ์ที่ขยายออกไป หรือที่มาหรือความคิดเห็นหรือความรู้สึกหรือผล ซึ่งจะนำไปสู่การเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือสังคม บทความแสดงความคิดเห็นเสนอแนะนั้นผู้เขียนแสดงความคิดเห็นเสนอแนะให้กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือประเทศชาติ หรือเสนอแนะความคิดแก่บุคคลหรือองค์กร โดยใช้ลีลาภาษาร่วมกัน ได้แก่ การใช้ประโยคบอกเล่า ประโยคขยายความและประโยคซับซ้อนในส่วนนำ ส่วนขยายความหรือในส่วนของการเล่า เป็นการให้ข้อมูลเพื่อรายงานข้อเท็จจริง บรรยายเหตุการณ์ อธิบายสิ่งที่เกิดขึ้น หรือกล่าวถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง ลีลาภาษาการแสดงความคิดเห็นความรู้สึกมีลักษณะเป็นข้อความต่อเนื่องที่ประกอบด้วยคำแสดงความคิดเห็นหรือคำแสดงความรู้สึกทั้งที่เป็นคำกริยา คำช่วยหน้ากริยา คำหน้ากริยา อาจประกอบคำเป็นวลีแสดงความคิดเห็นแสดงความรู้สึก เช่น เห็น(ได้)(ว่า) (มี)ความเห็น(ว่า) นำ รู้สึก หวัง ยกย่อง อาลัย เกรง(ว่า) ตระหนักสังวร(ว่า) คาด(ว่า) และลีลาภาษา

แสดงความคิดเห็นเสนอแนะสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือเสนอแนะให้ใครทำอะไรซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลัก หรือเป็นความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารถึงผู้อ่านนั้น ผู้อ่านจะเห็นด้วยหรือคัดลอกตามความคิด เห็นเสนอแนะของผู้เขียนก็ต่อเมื่อมีข้อมูลซึ่งเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเก่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ เรื่องราว หรือสิ่งที่เกิดขึ้นอันเป็นข่าวที่รายงานผ่านทัศนะของผู้เขียนด้วยลีลาภาษาที่ให้ข้อเท็จจริง นั้นเพียงพอและสอดคล้องกับข้อมูลเก่าที่ผู้อ่านมีอยู่ และได้รับความ คิดเห็นความรู้สีก่อนเป็น ข้อมูลใหม่ที่สนับสนุนหรือเสริมเหตุการณ์ เรื่องราว หรือสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล น่าเชื่อถือ ก็จะ นำผู้อ่านให้เห็นด้วยและคัดลอกตามการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะได้ ในที่สุด รูปภาพที่ปรากฏ ในการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ ประกอบด้วยคำกริยา คำช่วยหน้ากริยา คำหน้ากริยา หรือวลี หรือประโยคแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ ได้แก่ *แนะนำ เสนอแนะ ควร ต้อง นำ* เมื่อเป็นรูปวลีก็ จะเติมคำ *จะ ว่า* ประกอบคำแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ และเมื่อปรากฏเป็นประโยคแสดงความคิดเห็นเสนอแนะก็จะเติมรูปแทนบุรุษสรรพนาม *เรา ผม* ประกอบคำหรือวลีแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ ส่วนลักษณะภาษาที่เป็นข้อความเสนอแนะจะมีลักษณะเป็นข้อความต่อเนื่องเป็น ประโยคขนาดยาวทั้งประโยคความรวมและความซ้อนเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของข้อความหรือ ขยายข้อความให้ชัดเจน

5.1.3.2 การแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้ง

การแสดงความคิดเห็นโต้แย้งหรือคัดค้านเป็นลักษณะการแสดงความคิดเห็น ประเภทไม่เห็นด้วย บทความแสดงความคิดเห็นประเภทนี้เป็นบทความแสดงความคิดเห็นที่มี เนื้อความโต้แย้งความคิดเห็นของผู้อื่นหรือคัดค้านการกระทำของรัฐบาลหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ต่อเหตุการณ์หรือสิ่งที่เกิดขึ้น บทความแสดงความคิดเห็นโต้แย้งหรือคัดค้าน เป็นการแสดงทัศนะ ทางลบหรือไม่เห็นด้วยของผู้เขียนต่อเหตุการณ์หรือการกระทำที่เกิดขึ้นนั่นเอง การแสดงความคิดเห็น โต้แย้งหรือคัดค้านเป็นลักษณะร่วมที่ปรากฏทั้งในบทบรรณาธิการและบทความประจำ การ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งหรือคัดค้านประกอบด้วยการ ประโยคบอกเล่า ประโยคขยายความ เป็นการ บรรยายเพื่อแสดงข้อเท็จจริงเป็นส่วนนำเช่นเดียวกับบทความแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ ลักษณะภาษาดังกล่าวใช้ในส่วนนำ ส่วนขยายความและเสริมความในการแสดงความคิดเห็น ลีลา ภาษาแสดงความคิดเห็นโต้แย้งหรือคัดค้านในบทความแสดงความคิดเห็นโต้แย้งหรือคัดค้านที่ใช้ รูปภาพแสดงการคัดค้านว่า *เราขอคัดค้าน* ปรากฏว่าพบเป็นจำนวนน้อยเนื่องจากคนไทยไม่นิยม การโต้แย้งหรือ คัดค้านโดยตรง ไม่ชอบการเผชิญหน้าหรือรู้สึกว่าการใช้รูปภาพแสดงการโต้แย้ง หรือการคัดค้านโดยตรงจะก่อให้เกิดความรุนแรง การแสดงความขัดแย้งอย่างชัดเจนหรือให้ผลทาง ลบแก่ผู้เขียน จึงไม่นิยมการใช้รูปภาพแสดงการคัดค้านโดยตรง และมักจะเลี่ยงโดยการใช้รูปภาพ อื่นๆแทน ได้แก่การใช้รูปภาพแสดงความปฏิเสธและความตรงข้าม โดยใช้รูปปฏิเสธ *ไม่* ประกอบ

คำแสดงความคิดเห็น เช่น ไม่ควร ไม่สมควร ไม่เห็นด้วย ไม่น่า ไม่เชื่อ ฯลฯ และรูปภาพที่แสดง ความตรงข้ามที่มักจะใช้คำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง แต่ ประกอบอยู่ด้วย หรืออาจเป็นข้อความที่มีความหมายตรงข้ามกับสิ่งที่กล่าวมาก่อน การใช้ภาษาแสดงการคัดค้านอีกลักษณะหนึ่งที่พบคือรูปภาพแสดงความสงสัยหรือไม่แน่ใจซึ่งมักจะใช้รูปคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบเพื่อเลี่ยงการใช้รูปภาพโต้แย้งหรือคัดค้านโดยตรง

5.1.3.3 การแสดงความคิดเห็นตักเตือน

การแสดงความคิดเห็นตักเตือนถือได้ว่าเป็นการทำหน้าที่โดยตรงของหนังสือพิมพ์ในฐานะสื่อมวลชน โดยเฉพาะบทบาทบรรณาธิการที่เปรียบเสมือนยามเฝ้าประตูจึงมีหน้าที่ในการตักเตือนสังคมโดยตรง มีการใช้ภาษาเพื่อแสดงข้อเท็จจริงเช่นเดียวกับการแสดงความคิดเห็นแบบอื่น ๆ ที่มีลักษณะการรายงานข่าว ข้อมูล ข้อเท็จจริงซึ่งเป็นเหตุการณ์ เรื่องราว บุคคลที่เกิดขึ้นในสังคมผ่านทัศนะของผู้เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นตักเตือนหรือเป็นกระจกสะท้อนไปยังผู้อ่านและใช้ลีลาภาษาแสดงการตักเตือนซึ่งมีลักษณะการให้ข้อมูลด้านลบ แล้วตามด้วยรูปภาพแสดงการเตือนหรือแสดงความคิดเห็นทำให้สามารถตีความได้ว่าเป็นการเตือน กล่าวคือเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาหรือสภาพที่ไม่ดีเป็นผลเสียขึ้นแล้ว ผู้เขียนก็จะใช้รูปภาพแสดงความคิดเห็นเพื่อเตือนในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง การแสดงเหตุผลเป็นกลวิธีการแสดงความคิดเห็นที่ทำให้ผู้อ่านเชื่อถือและคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียนได้ง่าย การตักเตือนที่ไม่มีเหตุผลจะทำให้ผู้อ่านไม่เชื่อถือ การแสดงเหตุผลในบทความแสดงความคิดเห็นตักเตือนในหนังสือพิมพ์ จึงสำคัญและสามารถจูงใจผู้อ่านได้ดี ลีลาแสดงความคิดเห็นตักเตือนซึ่งประกอบไปด้วยภาษาที่เป็นความในด้านลบก็จะใช้คำที่มีความหมายในด้านลบ เช่น พังยับเยิน ภาพลักษณ์ของรัฐบาลที่กำลังตกต่ำ เป็นต้นแล้วตามด้วยคำแสดงการตักเตือนโดยตรง เช่น ดึง เตือน ซึ่งอาจเชื่อมด้วย ว่า เพื่อขยายความ ส่วนความที่ตามมาทั้งรูปประโยคความรวมและความซ้อน ก็จะเชื่อมความด้วยประพันธสรรพนาม หรือคำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์ นอกจากนี้ลีลาการแสดงการตักเตือนก็จะใช้รูปภาพแสดงความคิดเห็น เช่น รู้สึก นับ เห็น เป็นต้น ก็จะเชื่อมด้วย ว่า เพื่อขยายความและความที่ตามมาอาจเป็นประโยคความรวมหรือความซ้อนก็ได้เช่นกัน ส่วนคำแสดงความคิดเห็นที่เป็นคำหน้ากริยา เช่น ควร น่า จะ ไม่มีการเชื่อมโยงภายในเพราะตามด้วยคำกริยาเลย

5.1.3.4 การแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือยกย่อง สรรเสริญ

การแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือยกย่องสรรเสริญมีลักษณะร่วมทางลีลาการใช้ภาษาในส่วนนำเป็นประโยคบอกเล่า ประโยคขยาย ในลักษณะบรรยายข้อเท็จจริงและภาษาแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือยกย่องสรรเสริญ การแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือยกย่อง

สรรเสริญในบทความแสดงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ไทยทั้ง 6 รายชื่อฉบับพบว่าในส่วนของ การแสดงความคิดเห็นนั้นมีการใช้ภาษาแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะคือ การใช้รูปภาพแสดงความคิดเห็น การใช้รูปภาพแสดงการสนับสนุนหรือยกย่องสรรเสริญโดยตรง และการใช้รูปภาพในความหมายทางบวกคือการใช้รูปภาพที่มีความหมายทางบวก กล่าวถึงข้อเสนอหรือการกระทำที่ดี เป็นประโยชน์ เป็นแบบอย่างหรือคุณสมบัติที่ดีของบุคคลซึ่งทำให้ดีใจหรือสะท้อนให้เห็นได้ว่า ผู้เขียนกำลังแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือยกย่องสรรเสริญบุคคล การกระทำ หรือสิ่งที่กล่าวอยู่นั้น หรือการใช้รูปภาพแสดงการสนับสนุนหรือยกย่องสรรเสริญโดยตรง มีลักษณะการใช้รูปภาพแสดงการสนับสนุน โดยตรงหรือการยกย่องสรรเสริญโดยตรง เช่น เราขอสนับสนุน เราจึงสนับสนุน เราก็เห็นด้วย เราเห็นด้วยอย่างยิ่ง ต้องสรรเสริญ เป็นต้น เป็นการใช้รูปภาพสอดคล้องกับเจตนาโดยตรงเพื่อเน้นย้ำหรือเพิ่มน้ำหนักความหมายของการแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือยกย่องสรรเสริญ

5.1.4 กลวิธีแสดงความคิดเห็น

กลวิธีเป็นส่วนหนึ่งของลีลาภาษาที่ผู้เขียนใช้เพื่อช่วยในการเสนอความคิดเห็นไปสู่ผู้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กลวิธีจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียน การแสดงความคิดเห็นประเภทต่างๆ พบว่าผู้เขียนใช้กลวิธีต่างๆ ในการเขียนแสดงความคิดเห็นร่วมกันดังต่อไปนี้

5.1.4.1 การอ้างอิง

การอ้างอิงเป็นกลวิธีที่ผู้เขียนนิยมใช้ในการแสดงความคิดเห็นและมีลักษณะการอ้างอิงหรืออ้างถึงบุคคลหรือสิ่งต่างๆ กันอันเป็นแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือยืนยันได้ เช่น การอ้างบุคคล การอ้างหลักการ การอ้างกฎหมาย เป็นต้น เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือทำให้ผู้อ่านคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียน พบว่าบทบรรณาธิการและบทความประจำใช้กลวิธีอ้างอิงร่วมกันในการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ คัดค้านหรือโต้แย้ง ตักเตือน และสนับสนุนหรือยกย่องสรรเสริญ การอ้างอิงหรือการอ้างถึงโดยเฉพาะการอ้างถึงบุคคล มักจะเป็นบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่นำมาแสดงความคิดเห็น เช่น นักการเมือง ผู้บริหารประเทศ ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้แทนราษฎร ปลัดกระทรวง ผู้บัญชาการทหาร ผู้บัญชาการตำรวจ เป็นต้น การอ้างอิงองค์กร หน่วยงาน หรือประเทศ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ก็อ้างถึงหลักการ เช่น หลักการประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน เสรีภาพ สังฆธรรม มีการอ้างสุภาษิต คำพังเพย และยังอ้างคำพูดโดยตรงของบุคคลสำคัญต่างๆ

การอ้างอิงทั้งหมดดังกล่าว เป็นกลวิธีการแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ผู้อ่านเชื่อถือ คัดลอกตามหรือกระทำตามในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการ

5.1.4.2 การยกตัวอย่าง

การยกตัวอย่างเป็นกลวิธีแสดงความคิดเห็นที่ใช้ในบทความแสดงความคิดเห็นทั้งบทบรรณาธิการและบทความประจำ ผู้เขียนจะใช้การยกตัวอย่างเป็นกลวิธีสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านเห็นด้วยหรือเชื่อตามการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนเพราะมีตัวอย่างให้เห็นไม่ว่าจะเป็นตัวอย่างเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พบว่าผู้เขียนจะใช้รูปภาพแสดงตัวอย่าง เช่น *อาทิ เช่น ตัวอย่างเช่น* นำหน้าการยกตัวอย่าง หรือไม่ใช้รูปภาษานำแต่ยกตัวอย่างเรื่องราวหรือเหตุการณ์ประกอบการแสดงความคิดเห็นไปเลยก็ได้ แม้ว่ากลวิธีการยกตัวอย่างจะมีความเหลื่อมหรือคล้ายกับกลวิธีการอ้างอิงแต่ผู้วิจัยคิดว่าไม่เหมือนกันดังได้กล่าวไว้ในบทที่ 4 เรื่องกลวิธีการแสดงความคิดเห็นโดยตรง

5.1.4.3 การให้เหตุผล

การให้เหตุผลหรือการแสดงเหตุผลเป็นกลวิธีการแสดงความคิดเห็นที่ทำให้ผู้อ่านเชื่อถือและคัดลอกตามความคิดเห็นของผู้เขียนได้ง่ายเพราะเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การอนุมานอย่างสมเหตุสมผล การให้เหตุผลเป็นลักษณะร่วมของบทความแสดงความคิดเห็นในการเสนอความคิดเห็นต่างๆ พบว่ามีการแสดงเหตุผลโดยใช้กระบวนการแสดงเหตุผลแบบนิรนัยและอุปนัย และแสดงสาเหตุและผลลัพธ์ให้เห็น โดยเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นให้เห็นความสัมพันธ์อย่างชัดเจนดังแผนภูมิที่แสดงแล้ว กลวิธีการแสดงเหตุผลเป็นกลวิธีการแสดงความคิดเห็นที่มีน้ำหนักทำให้ผู้อ่านเชื่อถือในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อหรือแสดงความคิดเห็นคัดค้านได้หนักแน่นน่าเชื่อถือ ในขณะที่การตักเตือนที่ไม่มีเหตุผลจะทำให้ผู้อ่านไม่เชื่อถือ การแสดงเหตุผลในการสนับสนุนจะสามารถชักจูงใจให้ผู้อ่านสนับสนุนตามผู้เขียนได้มากขึ้น

5.1.4.4 การเปรียบเทียบ

การเปรียบเทียบเป็นกลวิธีแสดงความคิดเห็นที่เป็นกลวิธีร่วมอย่างหนึ่งที่ผู้เขียนบทความแสดงความคิดเห็นใช้เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนไม่ว่าจะเป็นภาพของบุคคล เหตุการณ์หรือเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตซึ่งมีผลกระทบกับเหตุการณ์ปัจจุบัน หรือเปรียบเทียบสิ่งต่างๆ เช่น ปัญหา การกระทำ ความขัดแย้ง ฯลฯ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์หรือสิ่งที่เกิดขึ้นชัดเจนและคัดลอกตามการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนในที่สุด อาจมีลักษณะของการเสนอภาพพจน์เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและอารมณ์ร่วมไปกับผู้เขียน

5.1.4.5 การแสดงข้อเท็จจริง

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าบทความแสดงความคิดเห็นเป็นเสมือนการรายงานข่าวหรือเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ได้นำเสนอไปแล้วอีกครั้งหนึ่งโดยผ่านทัศนะของผู้เขียน บางครั้งผู้เขียนก็ใช้เพียงกลวิธีการเสนอข้อเท็จจริงที่เป็นเรื่องราว เหตุการณ์ สิ่งที่เกิดขึ้น หรือข้อมูลประกอบเพื่ออธิบายหรือบรรยายให้ผู้อ่านเข้าใจ เห็นจริง ก่อนจะนำไปสู่การแสดงความคิดเห็นเสนอแนะในที่สุด บางครั้งข้อเท็จจริงยังใช้เป็นหลักฐาน ข้อคัดค้านหรือข้อวินิจฉัยประกอบการแสดงความคิดเห็นทำให้เกิดความเชื่อถือได้เช่นกัน

5.1.4.6 การใช้สื่อ

กลวิธีการแสดงความคิดเห็นโดยการใช้สื่อ นั้นหมายถึงกลวิธีที่ผู้เขียนใช้สิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นสื่อกลางในการแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนไม่ได้แสดงความคิดเห็นโดยตรงแต่จะแสดงความคิดเห็นผ่านสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือผ่านบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านตีความได้ว่าผู้เขียนมีความคิดเห็นอย่างไร

5.2 ลีลาเฉพาะในบทความแสดงความคิดเห็น

ผลการศึกษาวิเคราะห์ลีลาเฉพาะในบทความแสดงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์พบว่า บทความแสดงความคิดเห็นจะมีลีลาเฉพาะที่แตกต่างกันตามรูปแบบบทบรรณาธิการและบทความประจำคือ ลีลาเฉพาะของบทบรรณาธิการและบทความประจำ มีการใช้ภาษาเฉพาะแตกต่างกันทั้งในระดับคำ ความยาวของประโยค และย่อหน้า ทำให้ลีลาภาษาของบทบรรณาธิการมีลักษณะเป็นภาษาเขียน เป็นทางการ มีความจริงจังเพื่อแสดงจุดยืนของหนังสือพิมพ์และชักจูงใจผู้อ่านให้คล้อยตาม และทำให้บทความประจำมีลีลาภาษาพูดมีลักษณะเป็นการพูดคุยกับผู้อ่าน ใกล้ชิด และเกิดความเป็นกันเองเพื่อทำให้ผู้อ่านคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.2.1 ภาษาในบทบรรณาธิการ

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวันไทยทั้ง 6 รายชื่อฉบับมีรูปแบบเฉพาะเป็นบทบรรณาธิการ หรือบทนำจะเป็นข้อเขียนที่มีลักษณะเป็นความเรียงสั้นๆ ชิ้นหนึ่งซึ่งได้รับการจัดวางไว้ในที่พิเศษ ภายใต้ชื่อของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นและมีผู้อ่านจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับข่าว บทความประจำอื่นๆหรือคอลัมน์อื่นๆ ในหนังสือพิมพ์ เนื่องจากต้องแสดงความเป็นกลาง ทั้งต้องรักษาแบบแผนรูปแบบและเนื้อหาอันเป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์ แต่ก็ก็เป็นบทความที่คงความสำคัญอย่างยิ่งแก่ผู้อ่านสำคัญในระดับผู้นำขององค์กร หน่วยงาน บริษัท พรรคการเมือง หรือรัฐบาล เพราะเป็นเสียงของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ การเขียนบทบรรณาธิการไม่ระบุชื่อผู้เขียนแต่เป็นบท

ความในนามของกองบรรณาธิการจึงต้องรักษารูปแบบของบทบรรณาธิการในขณะเดียวกันก็ต้องแสดงจุดยืนของหนังสือพิมพ์ของตนด้วย ลักษณะเฉพาะของลีลาภาษาในบทบรรณาธิการที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยทั้ง 6 รายชื่อฉบับมีลีลาภาษาปรากฏทั้งในระดับคำและระดับประโยคซึ่งเป็นภาษาที่ผู้เขียนพยายามเขียนให้เป็นภาษาทางการ¹ เป็นลักษณะภาษาเขียนที่มีรูปประโยคยาว ประโยคซับซ้อนซึ่งบางครั้งหนึ่งประโยคซับซ้อนจะเท่ากับหนึ่งย่อหน้า แสดงความสัมพันธ์ให้เกิดเอกภาพของบทบรรณาธิการโดยการใช้รูปภาษาในลักษณะต่างๆ เชื่อมโยงให้ข้อความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องเป็นเอกภาพในการแสดงความคิดเห็น

5.2.1.1 การใช้คำ

ระดับคำปรากฏการใช้รูปแทนหรือสรรพนามได้แก่ รูปแทนหรือสรรพนามบุรุษที่ 1 *เรา* และสุญรูปหรือการละรูปแทนในตำแหน่งของประธานซึ่งหมายถึงผู้พูดหรือผู้เขียนบทความแสดงความคิดเห็นหรือบทบรรณาธิการ

1) รูปแทน“เรา”

รูปแทนหรือสรรพนามบุรุษที่ 1 *เรา* เป็นรูปภาษาที่โดยปกติไม่ให้นำมาใช้กับการเขียนข่าวซึ่งต้องการความถูกต้อง เทียงตรงและเชื่อถือได้ เพราะการใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 เป็นการแสดงออกซึ่งลักษณะอัตวิสัยจึงเป็นกฎข้อห้ามในการเขียนข่าว ทว่าในบทบรรณาธิการซึ่งต้องแสดงความเป็นกลางของหนังสือพิมพ์พบว่า หนังสือพิมพ์ใช้รูปแทนหรือสรรพนามบุรุษที่ 1 “เรา” เพียงรูปเดียวเพื่อเป็นช่องทางพูด หรือแถลงความคิดเห็นกับผู้อ่านโดยตรงแม้มิได้ระบุชื่อผู้เขียน ก็ถือว่าบทบรรณาธิการเป็นการแถลง วิเคราะห์ หรือวิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็นปัญหาสาธารณะในนามหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับและยังเป็นเสียงแทนความคิดเห็นของประชาชนอีกด้วย

โดยปกติ“เรา”เป็นรูปแทนหรือสรรพนามบุรุษที่ 1 แทนตัวผู้พูดหรือผู้เขียนพหูพจน์ แต่ในบทบรรณาธิการ “เรา” เป็นสรรพนามที่ปรากฏรูปเพียงรูปเดียวที่มีใช้และใช้แทนหรือหมายถึงหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับซึ่งทำหน้าที่เป็นปากเสียงของประชาชน นัยหนึ่ง “เรา” หมายถึงบรรณาธิการหรือกองบรรณาธิการผู้เขียนหรือผู้รับผิดชอบบทบรรณาธิการของหนังสือ

¹ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2540 : 70-71) กล่าวว่า วจนลีลาเป็นทางการ คือ รูปแบบภาษาไทยที่มีลักษณะสมบูรณ์ในทุกด้าน เช่น มีการออกเสียงแบบสมบูรณ์ ไม่มีการใช้คำย่อหรือคำแสดง รูปประโยคก็สมบูรณ์ ไม่มีการละประธาน ผู้ใช้วจนลีลาแบบนี้จะต้องระมัดระวัง และรู้สึกตัวเสมอ วจนลีลาเป็นทางการเป็นรูปแบบภาษาที่ใช้ในโอกาสสำคัญ ใช้พูดกับบุคคลที่สูงกว่า และใช้พูดเรื่องสำคัญ ซึ่งผู้พูดมีความเอาใจใส่จริงใจ รูปแบบภาษาที่ซับซ้อนและสมบูรณ์ตามกฎไวยากรณ์ของภาษาไทยแต่ไม่อลังการและคายตัวเท่าวจนลีลาตายตัว ตรงกันข้าม วจนลีลาไม่เป็นทางการ มีการใช้คำแสดง หรือคำย่อ รูปประโยคมักมีการละประธาน ผู้ใช้วจนลีลาไม่เป็นทางการไม่ต้องระมัดระวัง และส่วนใหญ่จะพูดออกมาตามธรรมชาติ

พิมพ์นั้นเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือจุดยืนของหนังสือพิมพ์อย่างใดอย่างหนึ่ง อีกนัยหนึ่ง”เรา” หมายถึงเสียงของทั้งหนังสือพิมพ์และประชาชนผู้อ่านบทบรรณาธิการนั้นซึ่งผู้เขียนต้องการแสดงว่าความคิดเห็นหรือจุดยืนอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นเป็นความคิดเห็นของประชาชนผู้อ่านด้วย

ตัวอย่างเช่น

เราอยากเสนอแนะแก่รัฐบาลว่า ควรให้ทหารไทยของเรากลับบ้านมาประจำอยู่ตามพรมแดนได้แล้ว ไม่ควรปล่อยไว้ให้เป็นเป้าล่อความตาย มัดมือมัดเท้าตนเองไว้ เหมือนอย่างทหารหลายชาติที่ต้องตายและบาดเจ็บไปแล้วถึง 56 คนด้วยกัน ล่าสุดทหารญี่ปุ่นก็ต้องมาตายและบาดเจ็บพร้อมกับทหารเนเธอร์แลนด์เข้าไปอีก เราอยู่ใกล้เขมรมากจึงรู้ว่าอันแตกปกป้องใครไม่ได้ กำลังคิดเผ่นจากเขมรท่าเดียว

ทหารของเราแม้ใช้สิทธิป้องกันตนเองได้เต็มเหยียดก็จริง แต่เราควรกลับมาขึ้นดูเหตุการณ์ที่เส้นพรมแดนเสียดีกว่า ปล่อยให้เขมรฆ่ากันตายต่อไปอีก จนกว่าจะสำนึกได้ว่าเขมรที่ไม่ตายเท่านั้น จึงจะดำรงความเป็นรัฐเขมรบนผืนแผ่นดินเขมรต่อไปได้.

(บทบรรณาธิการไทยรัฐ 7 พ.ค.36)

“เรา”ในตัวอย่างนี้หมายถึงทั้งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและประชาชนคนไทย เป็นเสียงแทนชาวไทยเพื่อแสดงความคิดเห็นให้ส่งทหารไทยกลับมาประจำในเขตไทยดีกว่าให้ไปตายในดินแดนเขมรดังมีตัวอย่างมาแล้ว

เมื่อนำเอาสถานการณ์และข้อเท็จจริงทั้งปวงมาพิจารณาเราจะพบว่าแท้ที่จริงความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะนี้ คือผลสะท้อนจากการบริหารงานทางเศรษฐกิจที่ผิดพลาดของรัฐบาลภายใต้การนำของ พล.อ.ชวลิต โดยเฉพาะความไม่แน่นอนในการจัดการหรือนำมาตรการต่าง ๆ มาใช้ ไม่ว่าจะเห็นการสั่งระงับการดำเนินกิจการของสถาบันการเงินทั้ง 58 แห่ง หรือการยกเลิกการเพิ่มภาษีสรรพสามิตน้ำมันทั้ง ๆ ที่เพิ่งประกาศไปได้เพียง 2 วัน อันเป็นสาเหตุทำให้ธุรกิจการค้าเสียหาย ผู้คนต้องตกงานเดือดร้อนกันนับแสนคนโดยที่รัฐยังปราศจากการช่วยเหลือใด ๆ การออกมาชุมนุมจะทำได้

(บทบรรณาธิการเคลวินิวส์ 3 พ.ย.40)

“เรา”เป็นรูปแทนในตำแหน่งประธาน หมายถึงหนังสือพิมพ์รวมทั้งประชาชนพบว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นผลด้านลบจากการบริหารงานของรัฐบาลพลเอกชวลิตเมื่อประมวลจากสถานการณ์และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

เรื่องที่จะกระทรวงกลาโหมและกองทัพควรพิจารณาอย่างยิ่งคือทำไมเราจึงคิดที่จะพึ่งพาซื้ออาวุธจากต่างประเทศอย่างเดียว ทำไมเราไม่คิดที่จะหาทางเป็นผู้ผลิตอาวุธและสร้างอาวุธเอง โดยเฉพาะอาวุธหนักในเมื่อเรามีบุคลากรในประเทศที่มีความรู้อย่างเพียงพอและเราสามารถที่จะจัดหางบประมาณมาใช้เพื่อการวิจัยการจัดสร้างอาวุธประเทศพ่อค้าอาวุธหลายประเทศในเวลานี้ไม่ได้มีศักยภาพทางด้านบุคลากรที่มีความรู้เหนือไปกว่าเราเลย แต่ประเทศเหล่านี้กลับมีความสามารถในการที่จะผลิตอาวุธหนักออกมาได้ นั่นเพราะเขามีหลักการที่จะพึ่งพาตัวเอง ซึ่งไทยเราควรที่จะเน้นการพึ่งพาตัวเองซึ่งเท่ากับเป็นการสร้างงานไปด้วยในตัว

(บทบรรณาธิการมติชน 23 เม.ย.39)

“เรา”เป็นรูปแทนในตำแหน่งประธาน หมายถึงประเทศไทย การใช้รูปแทน “เรา” เป็นการเน้นย้ำและกระตุ้นผู้อ่านให้คิดพึ่งพาตนเองโดยการผลิตและสร้างอาวุธหนักเอง

เลขาธิการรัฐสภา ได้ทำตัวอย่างให้หน่วยราชการต่าง ๆ เห็นแล้วถึงความพยายามที่จะช่วยเหลือชาติบ้านเมืองในยามนี้ นั่นก็คือ การประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ประหยัดค่าใช้จ่าย ตัดทอนสิ่งที่ไม่จำเป็นออกไปเพื่อที่จะให้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดจำเขี่ยใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เราเห็นว่าหน่วยงานราชการหลายต่อหลายหน่วยงาน ถ้าหากช่วยกันประหยัด อย่างที่เลขาธิการรัฐสภา ได้เข้มงวดกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในรัฐสภาแล้วก็จะประหยัดงบประมาณที่เป็นภาษีของประชาชนไปได้อย่างมากมายทีเดียว

(บทบรรณาธิการสยามรัฐ 6 ธ.ค.40)

“เรา”เป็นรูปแทนในตำแหน่งประธาน หมายถึงเสียงของหนังสือพิมพ์และประชาชนที่ต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการช่วยกันประหยัดของหน่วยราชการ

เราปรารถนาให้ความตั้งใจของนายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ที่เชื่อว่าผลการตัดสินใจของ ปรส. เมื่อวานนี้จะเป็นสัญญาณที่ชัดเจนว่า ประเทศไทยมีความมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างระบบการเงินที่มั่นคงแข็งแรง ภายใต้สถานการณ์วิกฤติเศรษฐกิจวันนี้เป็นจริง และเราหวังว่าธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จะดำเนินการปรับปรุงระบบสถาบันการเงินให้มีความโปร่งใสมากขึ้น พร้อมๆ กับ การกำกับดูแลกิจการไฟแนนซ์ที่เหลืออยู่ 33 แห่ง ธนาคารพาณิชย์อีก 15 แห่งอย่างใกล้ชิด ก่อนที่กว่าถั่วจะสุกงาก็ไหม้เป็นซ้ำสอง

(บทบรรณาธิการกรุงเทพธุรกิจ 9 ธ.ค.40)

“เรา”เป็นรูปแทนในตำแหน่งประธาน แสดงความหวังและความต้องการของประชาชนและหนังสือพิมพ์ตามความเชื่อของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในการเสริมสร้างระบบการเงินภายใต้วิกฤติเศรษฐกิจที่เป็นจริง

2) สุญรูปหรือการละรูปแทน

การละรูปแทน หมายถึงการละรูปเดิม (Ellipsis) เป็นรูปแทนที่ไม่ปรากฏรูป มีลักษณะเหมือนการแทนคำทุกประการ ต่างกันที่การแทนคำเป็นการแทนที่คำเดิมด้วยคำ แต่การละคำเป็นการแทนที่คำเดิมด้วยการไม่ปรากฏรูป (ประภาพร มณีโรจน์ 2529 :14 อ้างถึง Halliday and Hasan 1976 : 89) ดังนั้นการละรูปแทน ฮัลลidayและฮาซัน (1976) เรียกว่า การละคำ (Ellipsis) ดิเรกชัย มหัทธนะสิน (2523) เรียกว่า การไม่ปรากฏ นววรรณ พันธุเมธา (2527) เรียกว่า การละคำ ประภาพร มณีโรจน์ (2529) เรียกว่า นามวลีรูป และอาภาภรณ์ อักษรกาญจน์ เรียกว่า สุญรูป

การละรูปแทนหรือสุญรูปในภาษาไทยอาจจะได้ทั้งหน่วยนามในตำแหน่งประธานหรือกรรมของประโยคและหน่วยกริยาโดยสามารถพิจารณาความหมายของหน่วยที่ละได้จากประโยคที่นำมาข้างหน้า การละรูปแทนหรือสุญรูปในบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์หมายถึงการละรูปแทน“เรา”ซึ่งหมายถึงกองบรรณาธิการหรือหนังสือพิมพ์รวมทั้งประชาชนผู้อ่าน ผู้วิจัยพบว่าบทบรรณาธิการมีการละรูปแทนหรือสุญรูปในกรณีที่ต้องการแสดงความเป็นกลางและไม่ต้องการเน้นย้ำแสดงความคิดเห็นของตน เช่น

เรื่องศาลปกครองถกเถียงกันมานานหลายสิบปีแล้ว สภาผู้แทนราษฎรเคยให้ความเห็นชอบมาแล้ว แต่ต้องตกไปเมื่อมีการยุบสภา และต้องตั้งต้นนับหนึ่งกันใหม่ ϕ หวังว่าทั้งสองฝ่ายจะตกลงกันได้โดยเร็ว โดยยึดหลักการว่าศาลปกครองต้องเป็นอิสระ วิधिพิจารณาความเรียบง่าย ไม่ต้องเสียดุลยธรรมนิยม เพื่อให้คนทั่วไปสามารถแสวงหาความยุติธรรมได้ มิใช่จำกัดอยู่แต่เฉพาะคนร่ำรวย

(บทบรรณาธิการไทยรัฐ 13 ม.ค.40)

การละรูปแทนหรือสุญรูปในที่นี้ เพราะเป็นเรื่องที่ถกเถียงหรือมีการโต้แย้งกันมาก่อน และไม่ต้องการแสดงจุดยืนใดๆอันจะเป็นการเพิ่มน้ำหนักให้กับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จึงใช้สุญรูป แสดงการคาดหวังในทางที่ดีขึ้นเท่านั้น

ข่าวฉาวโฉ่ประเทณีทำให้ประเทศไทยได้รับความเสียหาย เสียชื่อเสียงอันดีในสายตาของสังคมชาวโลก ϕ นำขอขอบคุณที่กระทรวงการต่างประเทศรีบรายงานต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบอย่างทันกาล แต่ ϕ นำเสียดายที่คณะรัฐมนตรีไม่ได้ดำเนินการใด ๆ ในทางที่แสดงว่าต้องการปกป้องชื่อเสียงอันดี ซึ่งเป็นประโยชน์ที่สำคัญยิ่งของประเทศ.

(บทบรรณาธิการไทยรัฐ 18 ม.ค.40)

เป็นข่าวมีความรุนแรงและให้ผลในทางลบ จึงละรูปแทนเพื่อไม่ให้ความคิดเห็นมีน้ำหนักในทางใดทางหนึ่งมากเกินไปหรือทำให้เกิดผลในทางลบยิ่งขึ้น

ปัญหาที่เผชิญหน้ารัฐบาลปัจจุบัน นอกจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำแล้ว ที่สำคัญคือ ๐ ควรเชื่อถือทั้งจากผู้คนภายในประเทศและจากต่างประเทศ ซึ่งเมื่อพูดเรื่องนี้แล้วต้องยอมรับว่า รัฐบาลติดลบอยู่มาก เมื่อรัฐบาลไม่ได้รับความเชื่อถือนอกจากเงินและการลงทุนจากต่างประเทศจะไม่เข้ามาแล้ว ชงกลับไหลออกไปอีก เหมือนกับผ้าตัดเสร็จแล้ว แต่เลือดยังไม่หยุด จึงเป็นเรื่องน่าวิตกอย่างยิ่ง นอกจากนั้นปัญหาการเมืองภายในประเทศก็ยังสร้างความไม่แน่ใจให้ต่างชาติ และแม้แต่คนไทยเองก็ยังไม่มั่นใจ เมื่อการเมืองไม่มั่นคงเศรษฐกิจจะดีได้เป็นเรื่องลำบาก

(บทบรรณาธิการเคลินิวส์ 1 ก.ย.40)

เนื้อความที่กล่าวถึงรัฐบาลในด้านลบ ไม่ได้ได้รับความเชื่อถือทางการเงินและการลงทุนจากต่างประเทศ จึงใช้สัญรูปหรือละรูปแทน “เรา” เพราะไม่ต้องการให้คิดว่าหนังสือพิมพ์กำลังวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลในด้านลบ จึงไม่แสดงตัวตน แสดงความคิดเห็นในลักษณะเป็นกลางว่าเกิดอะไรแล้วเป็นอย่างไรรวมทั้งผลที่จะเกิดคือเศรษฐกิจจะดีขึ้นยาก

นายกสมาคมข้าราชการพลเรือนแดงเมื่อเร็ว ๆ นี้ว่า ขณะนี้สมาคมฯ กำลังทำโครงการรณรงค์ให้ข้าราชการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และบ้านเมืองอยู่ในระหว่างที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศเข้ามาช่วยแก้ปัญหาการเงินให้ ๐ จึงเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความเข้าใจให้ข้าราชการปรับใจ และมีวิถีทัศนวิธการทำงานให้เข้ากับสถานการณ์ดังกล่าว เพราะเมื่อรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีผลบังคับใช้ ข้าราชการจะต้องถูกตรวจสอบการทำงานมากขึ้น จะต้องทำงานด้วยความโปร่งใส...

คำริและข้อคิดของนายกสมาคมข้าราชการพลเรือนดังกล่าว ๐ นับว่าเป็นเรื่องถูกต้องตรงความเป็นจริงที่สุด เนื่องจากปัจจุบันนี้รัฐบาลกำลังตกอยู่ในภาวะขาดความน่าเชื่อถือ และสถานการณ์ทางการเมืองหาความแน่นอนไม่ได้ ประชาชนตกอยู่ในสภาพขาดที่พึ่งในยามนี้ ถ้าข้าราชการพลอยเป็นไปกับเขาด้วย ไม่แน่วแน่ทำตัวโอนเอนไปตามกระแสการเมือง ประชาชนจะยิ่งอยู่ลำบากมากขึ้น ข้าราชการจึงต้องทำตัวเป็นหลักในบ้านเมือง คอยขจัดปิดเป่าความทุกข์ให้ประชาชนเท่าที่จะสามารถทำได้ นักการเมืองโดยเฉพาะรัฐบาลนั้นมาอยู่เพียงชั่วคราวช่วยยาม แต่ข้าราชการจะต้องอยู่กับประชาชนตลอดไป

(บทบรรณาธิการเคลินิวส์ 1 พ.ย.40)

เป็นเรื่องที่กระทบถึงข้าราชการและอาจตีความเป็นการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของข้าราชการ จึงใช้การละรูปแทน“เรา”เพราะไม่ต้องการให้รู้สึกว่หนังสือพิมพ์กำลังวิพากษ์วิจารณ์ข้าราชการในด้านลบ

ยังพบว่าบทบรรณาธิการที่ไม่มีการใช้รูปแทน“เรา”และไม่ใช้สุญรูปด้วย จะใช้นามวลีลดฐานะ(เพียรศิริ วงศ์วิภาณนท์, 2531:40 กล่าวถึงวลีในปริจเฉทที่พิจารณาคือวลีในฐานะทางเลือกที่จะเสนอหน่วยข้อความ นั่นคือ วลีที่เกิดจากกระบวนการที่เรียกว่าการลดฐานะหรือการยุบ อย่างที่นักไวยากรณ์แต่ก่อนเคยเรียกไว้ว่า *downgrading* วลีลดฐานะที่น่าสนใจและเลือกศึกษา 3 กรณี คือ การเรียงกริยา (*verb serialization*) การทำให้เป็นนาม (*nominalization*) และการยุบประโยค ความรวมลงเป็นประโยคที่ดูเหมือนประโยคความเดียว (*reduced conjoined construction*))ในบทบรรณาธิการพบการใช้นามวลีลดฐานะในลักษณะการทำให้เป็นนามเพื่อแสดงความเป็นกลางหรือเป็นลักษณะการให้ข้อเท็จจริงหรือข้อมูลแก่ผู้อ่านเท่านั้นโดยไม่ให้ เกิดน้ำหนัของการแสดงความคิดเห็นเป็นบวกหรือลบ เช่น

ความเห็นที่ว่าควรจะ “ยุบ” กรมตำรวจ ถ้าฟังอย่างผิวเผิน อาจเห็นว่าเป็นเรื่องใหญ่โตน่าตกใจ แต่ถ้าพิจารณาโดยต้องแท้แล้วก็เป็นเพียงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้าง และประสิทธิภาพในการทำงานของกรมตำรวจ ซึ่งเป็นประเด็นที่มีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวาง ทั้งในวงการนักการเมือง ตำรวจและประชาชนโดยทั่วไป

ความคิดเห็นที่แตกต่างกันอยู่ตรงที่ว่าฝ่ายหนึ่งเห็นว่า กรมตำรวจเป็นหน่วยงานที่ใหญ่โตเทอะทะ และรวมอำนาจไว้ในส่วนกลางมากเกินไป จนทำให้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ในการทำหน้าที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ หรือผู้รักษากฎหมายของบ้านเมือง ฝ่ายหนึ่งจึงเสนอให้กระจายอำนาจออกไปสู่ท้องถิ่น โดยแบ่งตำรวจเป็นสองส่วน คือ ส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอ เช่นนี้ไม่ใช่ของใหม่ มีการพูดกันมานานในวงการนักวิชาการ และล่าสุดเป็นข้อเสนอของรองประธานสภาผู้แทนราษฎรท่านหนึ่งโดยมุ่งหวังที่จะให้มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นมากขึ้น เพื่อให้ตำรวจรับผิดชอบแต่เฉพาะ “นาย” คือ ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ตั้งแต่ระดับตำบลถึงกรมตำรวจอย่างที่เป็นอย่างนี้

ถ้าหากข้อเสนอดังกล่าวได้รับการยอมรับและกลายเป็นความจริง ผลที่ตามมาก็คือกรมตำรวจจะต้องสูญเสียหรือ “ยุบ” หน่วยงานในบังคับบัญชาไปมาก โดยเฉพาะหน่วยงานในต่างจังหวัดหรือแม้แต่ในกรุงเทพฯ เป็นเรื่องที่ดีปฏิบัติกันโดยทั่วไปในประเทศประชาธิปไตยทั้งหลาย ไม่ใช่เรื่องแปลกประหลาดเพราะมันคือการกระจายอำนาจตามหลักประชาธิปไตยนั่นเอง

(บทบรรณาธิการไทยรัฐ 14 ม.ค.40)

เป็นการให้รายละเอียดของความเห็นที่แตกต่างของทั้งสองฝ่ายว่า เป็นอย่างไรเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่านและให้ผู้อ่านตัดสินใจว่าจะเชื่อฝ่ายใด

การด้อยการศึกษาก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การค้าประเวณีแพร่หลายทั้ง ๆ ที่ไทยมีอัตราคนรู้หนังสือที่สูง แต่คนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาแค่ระดับประถม มีคนชนบทเพียงร้อยละ 10 ถึง 15 เท่านั้นที่ได้รับการศึกษาถึงระดับมัธยม นอกนั้นต้องทิ้งนาทิ้งไร่เข้ามาหางานทำในเมืองเป็นคนงานฝีมือในโรงงาน และสถานบริการ บางส่วนต้องค้าประเวณี

การค้าประเวณีจึงไม่ได้เป็นปัญหาเล็กน้อยสำหรับสังคมไทยอีกต่อไป แต่เป็นปัญหาที่เกี่ยวโยงไปสู่ปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย เริ่มต้นด้วยความยากจน จึงไม่มีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาในระดับที่สูงพอที่จะมีงานทำมีรายได้ พอที่จะลืมตาอ้าปากในสังคมที่บูชาเงินเป็นพระเจ้าได้นำไปสู่การค้าประเวณีและการแพร่ระบาดของโรคเอดส์มหันตภัยที่กำลังก้าวเข้ามาและยับยั้งไม่ได้

(บทบรรณาธิการไทยรัฐ 16 ก.พ.36)

เป็นการรายงานสาเหตุและผลตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเพื่อให้สังคมหาทางแก้ปัญหาต่อไป

การชุมนุมประท้วงเริ่มต้นขึ้น เมื่อนำ รสช. คนหนึ่ง "ยอมเสียสัจด์เพื่อชาติ" เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี นำไปสู่เหตุการณ์นองเลือดเมื่อเดือนพฤษภาคม 2535 ประชาชนที่เข้าร่วมในการประท้วงต้องบาดเจ็บล้มตายเป็นอันมาก จากการปราบปรามด้วยกำลัง กลายเป็นบาดแผลลึกในสังคมไทย ยังไม่อาจจะเยียวยาหายสนิทได้ จนกระทั่งถึงวันนี้

การยึดอำนาจเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2534 มีผลเช่นเดียวกับการยึดอำนาจทุกครั้งที่ผ่านมา กล่าวคือทำให้การเมืองของไทยวนเวียนอยู่ใน "วงจรอุบาทว์" ระบอบประชาธิปไตยที่ทุกฝ่ายยอมรับว่าดีจะไม่ดีที่สุด แต่ก็เหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศไทย ต้องหยุดชะงักและล้มลุกคลุกคลาน ต้องมรเริ่มต้นนับหนึ่งใหม่ เป็นเช่นนี้มากกว่า 60 ปี

(บทบรรณาธิการไทยรัฐ 23 ก.พ.36)

เป็นการรายงานเหตุการณ์ในอดีตที่เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไร

กล่าวโดยสรุปในระดับคำรูปแทนหรือสรรพนามในการอ้างถึงใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 เรา ซึ่งเป็นรูปกลางแทนผู้เขียนที่หมายถึงกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์หรือรวมถึงประชาชนเมื่อต้องการแสดงความคิดเห็นแทนเสียงของประชาชนเพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามหรือเห็นด้วย และใช้การละรูปแทนเป็นสุญรูปเพื่อลดความเป็นอัตวิสัยหรือแสดงความเป็นกลาง รวมทั้งการทำให้เป็นคำนาม นามวลีลดฐานะ ที่ผู้เขียนใช้แสดงความเป็นกลางหรือเป็นลักษณะการให้ข้อเท็จจริงหรือข้อมูลแก่ผู้อ่าน นอกจากนี้ยังมีคำนามหรือนามวลีที่อ้างถึงบุคคล กล่าวถึงตำแหน่งอาชีพมักใช้

คำเต็ม เช่น นายกรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร ฯลฯ เพื่อให้เป็นทางการ ยกเว้นตำแหน่งทางทหาร และคำที่ย่ออยู่แล้วเป็นปกติ เช่น พล.อ. , ร.ต.อ., ส.ส., อ.ส.ม.ท., ร.ส.ช. เป็นต้น ก็จะใช้คำย่อเพื่อประหยัดเนื้อที่ซึ่งมีจำกัดของบทบรรณาธิการ

5.2.1.2 การใช้ประโยค

รูปแบบและหน้าที่ของบทบรรณาธิการที่กล่าวมาแล้ว ทำให้ลีลาภาษาของบทบรรณาธิการมีลักษณะเป็นภาษาทางการ ประโยคเป็นภาษาเขียน รูปประโยคในบทบรรณาธิการจะยาวมากเพราะมีอนุประโยคขยายหน่วยในประโยค ทำให้ซับซ้อนยิ่งขึ้นหน่วยเชื่อมที่พบมากที่สุดคือ ประพันธสรรพนาม *ที่* และ *ว่า* นอกนั้นก็จะเป็นทั้งบุพบท และสันธาน ประโยคความเดียวพบน้อยกว่าในบทความประจำ เช่น

รัฐบาลที่มีเสถียรภาพ

หลังจากที่ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสภาว่ารัฐธรรมนูญ นายอุทัย พิมพ์ใจชน ได้ประกาศเจตนาว่า อยากรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตย ให้รัฐบาลมีเสถียรภาพให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำอย่างแท้จริง มิใช่เป็นเพียงผู้นำตามกลุ่มต่าง ๆ ที่ทำให้ขาดความสง่างาม ต้องการแก้ปัญหาการซื้อเสียงการโกงและข่มขู่ในการเลือกตั้ง และมีระบบตรวจสอบนักรบการเมืองที่มีประสิทธิภาพ

สาเหตุสำคัญที่จะต้องปฏิรูปการเมืองที่พูดกันมากที่สุดคือ การเลือกตั้งที่มีการทุ่มเงินซื้อเสียงซื้อตำแหน่งกันโดยทั่วไปและมีการใช้อำนาจหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ทั้งในวงนักรบการเมืองและข้าราชการ โดยไม่มีระบบการตรวจสอบควบคุมที่เป็นอิสระและมีประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่จะเน้นถึง “ความชอบธรรม” ในการเข้าสู่อำนาจทางการเมือง

แต่มักจะมองข้ามเสถียรภาพทางการเมือง และเสถียรภาพของรัฐบาล ซึ่งทำให้การพัฒนาประเทศตามนโยบายของรัฐบาลดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ทำให้รัฐบาลสามารถแก้ปัญหาของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหารก็สามารถแสดงความเป็นผู้นำได้อย่างแท้จริง ไม่ต้องคอยตามกลุ่มต่าง ๆ ในพรรคหรือกลุ่มผลประโยชน์นอกสภา

นักรัฐศาสตร์ชี้ว่า การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ดี จะต้องได้รัฐบาลที่มีเสถียรภาพ มีประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดินและมีความชอบธรรม การที่คนดีมีความรู้ความสามารถเข้าสู่อำนาจการเมืองได้ด้วยการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรม ขณะเดียวกันก็สามารถป้องกันไม่ให้คนชั่วทุ่มเงินซื้อตำแหน่งและอำนาจได้ เป็นเรื่องของ “ความชอบธรรม”

ระบบรัฐสภาของประเทศไทยที่เป็นอยู่ในขณะนี้ นอกจากจะหมิ่นเหม่ต่อความชอบธรรมเพราะสามารถบันดาลผลการเลือกตั้งได้ด้วยเงินแล้ว ยังได้รัฐบาลที่ไร้เสถียรภาพอีกด้วย เพราะไม่มีพรรคใดชนะเด็ดขาดจนสามารถตั้งรัฐบาลได้โดยลำพังพรรคเดียว จึงต้องตั้งรัฐบาลผสมหลายพรรคในแต่ละพรรคก็มีมุ้งเล็กมุ้งใหญ่ เพราะประกอบด้วยนักรบการเมืองหลายกลุ่ม

จึงเป็นรัฐบาลที่ขาดเสถียรภาพ เพียงแต่พรรคร่วมรัฐบาลบางพรรคถอนตัวออกจากรัฐบาล ก็อาจทำให้รัฐบาลพังได้ รัฐบาลจึงล้มลุกคลุกคลานมาโดยตลอด ไม่สามารถบริหารบ้านเมืองได้อย่างต่อเนื่อง เสียโอกาสในการแข่งขันกับนานาชาติ ดังคำกล่าวของประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีเองก็ต้องคอยเอาใจพรรคและกลุ่มต่าง ๆ เพื่อประคับประคองรัฐบาลให้อยู่ไปวันๆ

การยกร่างรัฐธรรมนูญใหม่ เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการเมืองครั้งใหญ่นี้ จึงต้องมุ่งสร้างทั้งเสถียรภาพ ประสิทธิภาพและความชอบธรรมให้แก่ระบบการเมือง เรื่องนี้เป็นภาระอันหนักยิ่งของสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญและคนไทยทุกคนที่จะต้องร่วมกันคิดค้น เพื่อให้ได้รัฐธรรมนูญที่นำไปสู่ระบบการเมืองที่มีคุณลักษณะดังกล่าวข้างต้นภายในเวลาที่กำหนด

(บทบรรณาธิการไทยรัฐ 10 ม.ค. 40)

บทบรรณาธิการนี้มีรูปประโยคเป็นความซ้อนและความรวม

คนไทยนับแต่นี้

หากอนุমানเอาง่าย ๆ ว่าคงไม่มียุคใดสมัยใด ที่คนไทยติดตามการเมืองใกล้ชิด และเข้าใจว่าการเมืองมีผลต่อการทำกินของแต่ละคนโดยตรง จากที่ไม่เคยสนใจและคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องไกลตัวอย่างแต่ก่อน ก็คงไม่ผิด เพราะพิษเศรษฐกิจที่เกิดจากการบริหารผิดพลาดของรัฐ และพิษเศรษฐกิจที่เกิดจากการบริหารงานผิดพลาดของรัฐ และพิษการเมืองทั้งระบบที่ได้มาซึ่งรัฐบาลที่ไม่สามารถเรียกความเชื่อมั่นใสรศรัทธาจากประชาชนแล้ว ยังทำลายไปถึงความเชื่อมั่นของบรรดานักลงทุน ที่จะนำเงินมาสร้างงานในประเทศอันเป็นเหตุให้เศรษฐกิจยิ่งทรุดหนักลงไปอีก ทำให้ประชาชนตื่นตัวเรื่องการเมืองอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน พวกกันสนับสนุนการปฏิรูปการเมืองเข้มแข็ง จนแม้ว่าการเมืองในระบบเก่า ที่เคยชินกับประโยชน์ที่ได้จากระบบเก่า ๆ จำนวนหนึ่งซึ่งตั้งกองคัดค้าน เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ให้สิทธิและการมีส่วนร่วมตรวจสอบนักการเมืองของตัวแก่ประชาชน เพื่อความชัดเจนโปร่งใสในแทบจะทุกทาง ก็ต้องจำนนยอมรับการปฏิรูป

คนไทยที่เช่นเดียวกันกับคนในประเทศด้อยพัฒนาอื่นๆ ที่หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นต้นมา ก็ถูกกระทำโดยรัฐบาลเผด็จการ และรัฐบาลพลเรือนที่มีอายุไม่นานพอจะเอื้ออะไรให้เป็นเรื่องเป็นราวได้การเมืองกลายเป็นเรื่องของพรรคพวก หมู่เหล่า หรือทายาท วนเวียนกันในกลุ่มคนจำนวนหนึ่งที่กีดกันประชาชนออกไปไกลและรู้สึกเบื่อหน่ายตั้งแต่แรก การแย่งชิงอำนาจกันของรัฐบาลทหารในระยะต้นกับความอ่อนแอของรัฐบาลพลเรือนในระยะต่อ ๆ มา ไม่ทำให้การบริหารประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่องจนความอุดมมั่งคั่งของทรัพยากรแผ่นดินถูกใช้ไปอย่างเปล่าประโยชน์ และถูกเบียดบังจากการฉ้อราษฎร์บังหลวง ตกถึงประชาชนไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยประชาชนเองก็ไม่ได้รับการอุดหนุนตามควร ไม่มีทิศทางและเป้าหมายการปลุกฝังเยาวชนขณะเดียวกันก็มีชีวิตไปตามขถากรรม เด็ก ๆ เรียนหนังสือไปอย่างนกแก้ว นกขุนทอง เกษตรกรยังต้องรอฟ้ารอฝนอย่างเดียว แล้วชีวิตยังขึ้นกับพ่อค้าคนกลาง พ่อค้านักธุรกิจก็มีปัญหาการติดต่อกับ

เจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงก็พะวงกับนักการเมือง นักการเมืองที่ไม่ดีแต่อยู่ในอำนาจบริหารสูงสุด ก็สร้างปัญหาย้อนกลับไป

นับจากวันนี้ไป ถือเอาแต่การเรียนรู้เรื่องการเมืองว่ามีผลส่งตรงถึงตัวแต่ละคนโดยตรง ประชาชนไทยควรจะเร่งตื่นตัว ลุกขึ้นมาใส่ใจสิทธิและการมีส่วนในการบริหารประเทศของตัวเสียที ด้วยการศึกษารัฐธรรมนูญฉบับใหม่ให้กระจ่าง เท่าที่สามารถกระทำ อย่างน้อยก็เรียนรู้หน้าที่รับผิดชอบทั้งต่อตัวเองและต่อผู้อื่นเป็นส่วนรวม เพื่อช่วยกันสร้างสรรค์ระบบการเมืองของเราให้เข้มแข็ง ขจัดปลิง ทาก เพลี้ย หนอน แมลง และกาฝากการเมือง ให้หมดไปจากระบบในวันหนึ่งให้ได้ ในระบอบประชาธิปไตยเป็นระบบของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชนขึ้นมาจริง ๆ ด้วยการปฏิเสธความเลวร้ายของการฉ้อราษฎร์บังหลวง การโกงกินชาติทุกรูปแบบ เริ่มตั้งแต่ไม่ยอมประพฤดิหรือยอมตัวไปอยู่ในวังวนดังกล่าวนั้น กับต่อต้านการทำคามผิดในทุกูป ไม่ว่าจะผิดด้วยพื้นฐานสำนึกในทางคุณธรรมจริยธรรม ที่เราเองต้องปลูกฝังลูกหลานรุ่นต่อ ๆ ไปของเรา ไม่ให้เติบโตมาเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่รู้สิทธิอะไรกับการเนรคุณบ้านเมือง ด้วยการโกงชาติเช่นทุกวันนี้ หรือการทำผิดกฎหมายโดยตั้งใจด้วยการอาศัยช่องโหว่ช่องว่างต่าง ๆ แบบศรีธนญชัย ทำผิดให้เป็นถูกเช่นตัวอย่างที่เห็น ๆ กันอยู่มากจากระบบการเมืองไทย ข้าราชการช่วยกันเปิดโปงข้าราชการที่ฉ้อราษฎร์บังหลวงพ่อค้ำรังเกียจพ่อค้ำนักคิดสินบน นักการเมืองจับใส่คุกเล่นการเมืองที่โกงชาติ เพื่อแผ่นดินพ่อแผ่นดินแม่ของเราผืนนี้จะถูกปลดปล่อยจากพันธุคุณเล็ดลอดทั้งหลาย ถิ่นสู่ความอุดมเป็นข้าวน้ำอันบริบูรณ์แก่เยาวชนที่เติบโตเป็นอนาคตของแผ่นดินอย่างแท้จริงเสียที

(บทบรรณาธิการมติชน 14 ต.ค.40)

บทบรรณาธิการนี้มีแบ่งเป็นย่อหน้าเพียง 3 ย่อหน้า แต่ละย่อหน้าประกอบด้วยประโยคขนาดยาว

จากตัวอย่างบทบรรณาธิการทั้งสองที่ยกมาจะเห็นว่า มีลักษณะภาษาเขียนที่เป็นประโยคขนาดยาว การเรียบเรียงข้อความในบทบรรณาธิการมีลักษณะของภาษาดังที่สุดาพร ลักษณ์ินาวิน, 2537 ได้กล่าวไว้ 3 ประการ คือ

1. มีความชัดเจน สมบูรณ์ และเป็นหมวดหมู่
2. มีการแสดงออกทางอารมณ์น้อย หรือไม่มีการแสดงออกทางอารมณ์เลย
3. มีความเรียงร้อยต่อกัน ด้วยกลไกทางภาษาที่ใช้เชื่อมความเข้าด้วยกันอย่างชัดเจน ไม่กระจัดกระจาย

สรุปได้ว่าบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เป็นวัจนลีลาแบบภาษาเขียนที่มีลักษณะเป็นการใช้ภาษาแบบวางแผน (planned discourse) และมีรูปแบบภาษาเป็นทางการ (formal) รูปแสดงลักษณะวากยสัมพันธ์ต่างๆชัดเจน และมักจะมีโครงสร้างวากยสัมพันธ์แบบซับซ้อนในรูปแบบของประโยค

ความซื่อซึ้งมักมีการใช้คุณาปุระโยคชัดเจน และปุระโยคความรวม มีกลไกการเชื่อมโยงแสดง ความสัมพันธ์ต่อกันอย่างเป็นเอกภาพ เช่น

ข้อปัญหา ที่ควรจะมีการตรวจสอบ เบื้องหลังคดีนี้ว่าเป็นข้อบกพร่องของ พนักงานสอบสวนกรมตำรวจ หรือสำนักงานอัยการสูงสุด เพราะคดีนี้ทางรพท. ได้มีการ แจ้งความ กล่าวหาผู้ต้องหาทั้ง 3 คนต่อพนักงานสอบสวน หลังจากพนักงานสอบสวน สรุปลำนวนลงความเห็นสั่งฟ้อง และเมื่อเรื่องได้เสนอไปถึงสำนักงานอัยการสูงสุด แต่มี ความเห็นสั่งไม่ฟ้อง

ถ้าหากทางสำนักงานอัยการสูงสุด เห็นว่าบางประเด็นของสำนวนคดีนี้ พยาน หลักฐาน ไม่เพียงพอที่จะพิจารณาสั่งฟ้องก็จะส่งกลับไปให้พนักงานสอบสวนกรมตำรวจ ทำการสอบสวนเพิ่มเติมตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดตั้งข้อสังเกตและแนะนำไป แต่ถ้า หากมีการนิ่งเฉย จนปล่อยให้คดีขาดอายุความคดีก็ ต้องยุติ

นอกจากนั้นแล้ว ยังเป็นที่สังเกตอีกว่า ทางฝ่ายค้าน ได้เคยเป็นผู้นำในการ ตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล รวมทั้งเบื้องหลังการทำสำนวนคดีนี้ ของพนักงานสอบสวน กองบังคับการสืบสวนคดีอาชญากรรมเศรษฐกิจ เพราะถ้าหาก สำนวนคดีไม่สมบูรณ์ ตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวนกรมตำรวจ ทางพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุดก็มีความเห็นสั่ง ไม่ฟ้องได้

(บทบรรณาธิการสยามโพสต์ 24 ก.พ.40)

อีกตัวอย่างหนึ่งที่เราขอหยิบยกเป็นกระเด็นปัญหาเช่นในคดีอาญา ศาลแขวงพิษณุโลก คดีหมายเลขดำที่ 991/2524 คดีหมายเลขแดงที่ 557-2526 พนักงาน อัยการเป็นโจทก์ ฟ้องจำเลยว่าบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ในเนื้อที่ประมาณ 26 ตารางวา ศาลอาญาพิพากษายกฟ้องจำเลย แต่ในเรื่องเดียวกันนี้ ปรากฏว่าประชาชนคนหนึ่งซึ่ง พยายามขอซื้อที่ดินของจำเลยรายเดียวกันนี้ได้เป็นโจทก์ฟ้องจำเลยรายนี้ต่อศาลแพ่งว่า จำเลยบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ต่อศาลจังหวัดพิษณุโลกในคดีหมายเลขดำที่ 107/2524 คดีหมายเลขแดงที่ 442/2524 จำเลยกลับแก้คดีว่าเป็นผู้บุกรุกที่สาธารณประโยชน์ถูก ศาลสั่งให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างเพื่อเปิดทางให้แก่โจทก์ประชาชนรายนั้นใช้ประโยชน์ ออกสู่ถนนใหญ่ ทั้งๆ ที่โจทก์รายนี้มีที่ดินติดกับถนนซอยตรงนั้นอยู่แล้ว สิ่งที่เป็น ปัญหาดำดาอยู่ในขณะนี้ก็คือคำพิพากษาระหว่างศาลอาญากับศาลแพ่งขัดแย้งกัน และ ในประการสำคัญก็คือสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏว่าที่ดินแปลงนี้จำเลยถูกไล่ออกไปอยู่ ที่อื่นและสภาพที่ดินผืนนี้ บริเวณใกล้เคียงกันทั้งหมดก็มองไม่ออกเลยว่าเป็นที่สาธารณ ประโยชน์ได้อย่างไร? เพราะมีบ้านเรือนประชาชนอยู่ติดค่อมี่เอกสารสิทธิเต็มไปหมด ฝ่ายจำเลยก็ได้ครอบครองมานานแล้วส่วน โจทก์ได้ใช้ประโยชน์ไปเลยเพราะต้องปฏิบัติ ตามคำพิพากษาศาลแพ่ง ส่วนคำพิพากษาศาลอาญาที่ว่าจำเลยเป็นฝ่ายถูกต้องกลับใช้ไม่

ได้ในเมื่อความขัดแย้งของศาลและสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏเป็นเช่นนี้กระบวนการยุติธรรมจะแก้ปัญหาได้อย่างไร? นี่ก็เป็นอีกกรณีหนึ่งที่เรารู้ว่าเป็นปัญหาและกระบวนการยุติธรรมควรจะต้องขบคิดหาทางแก้ไขกันไป เพื่อให้กระบวนการยุติธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนมีความสอดคล้องต้องกันตามความเป็นจริง

(บทบรรณาธิการสยามรัฐ 6 มิ.ย.38)

5.2.2 ภาษาในบทความประจํา

บทความประจําของหนังสือพิมพ์รายวันไทยทั้ง 6 รายชื่อฉบับเป็นบทความแสดงความคิดเห็นประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อหนังสือพิมพ์และเป็นที่นิยมอ่านของประชาชน โดยเฉพาะบทความประจําที่อยู่ในหน้าเดียวกันหรือนำตรงข้ามบทบรรณาธิการ จะถือว่าเป็นบทความสำคัญของหนังสือพิมพ์ที่มีผู้อ่านประจําเป็นจำนวนมากกว่าบทบรรณาธิการเพราะมีสีสันและลีลาการเขียนเฉพาะของผู้เขียน ผู้เขียนสามารถแสดงความคิดเห็นในลักษณะอัตวิสัยอย่างเต็มที่ ในขณะที่เดียวกันก็ใช้เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นของสาธารณะด้วย บทความประจํานี้มักจะเขียนถึงเหตุการณ์ หรือเรื่องราวที่มีลักษณะสอดคล้องกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในบทบรรณาธิการแต่จะมีมุมมองหรือการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนเองจึงไม่จำเป็นต้องแสดงจุดยืนเดียวกับบทบรรณาธิการ แต่จะมีจุดยืนที่เป็นความคิดเห็นเฉพาะของตนเอง

บทความประจําของหนังสือพิมพ์รายวันไทยทั้ง 6 รายชื่อฉบับ ได้แก่ มังกรห้าเล็บ ปลายนิ้วนายกำแหง จอดป้ายมติชน ราชดำเนินกลาง ระหว่างบรรทัด และกาแฟดำ เป็นบทความประจําที่สำคัญของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ เขียนในนามของผู้เขียนซึ่งเป็นนักหนังสือพิมพ์ผู้มีชื่อเสียงและเป็นเจ้าของบทความนั้นเพียงลำพัง ตัวผู้เขียนเป็นผู้รับผิดชอบการแสดงความคิดเห็นหรือการเขียนทั้งหมด ลีลาการใช้ภาษาจึงแสดงความเป็นตัวตนของผู้เขียนชัดเจนหรือมีความเป็นอัตวิสัย ลีลาเฉพาะของบทความประจํามีลักษณะแสดงความเป็นภาษาพูดค่อนข้างมาก ให้ความรู้สึกว่าเป็นภาษาแสดงความใกล้ชิดสนิทสนม เป็นภาษาที่ไม่เป็นทางการ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

5.2.2.1 การใช้คำ

ลักษณะลีลาเฉพาะที่แสดงความเป็นภาษาพูดได้แก่ การใช้คำรูปแทนหรือสรรพนามบุรุษที่ 1 เอกพจน์ *ผม* เป็นสรรพนามในตำแหน่งประธานของประโยคแทนผู้เขียนแทนตัวผู้เขียนเพื่อแสดงตัวตนของผู้เขียนและแสดงความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนแสดงความคิดเห็น และใช้เมื่อต้องการเน้นว่าเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนไม่ใช่ผู้อื่น ส่วนรูปแทนหรือสรรพนาม *เรา* ซึ่งเป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 พหูพจน์นั้น จะไม่ใช่เป็นรูปแทนตัวผู้เขียนเหมือนบทบรรณาธิการ แต่จะใช้เมื่อต้องการแสดงความเป็นกลางหรืออ้างความเป็นเจ้าของร่วมหรือส่วนรวม เช่น ประเทศเรา หมายถึง ประเทศไทยซึ่งทุกคนเป็นเจ้าของ

ตัวอย่างเช่น

คณะกรรมการคณะนี้ได้ประชุมพิจารณาคัดเลือกผู้สมควรได้รับรางวัลเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2535 โดยประชุมในประเทศไทย ผมมีโอกาสร่วมประชุมกับเขาคด้วย กรรมการนานาชาติชาวต่างชาติชุดหนึ่งทรงความรู้อย่างยากที่จะหาผู้ใดเทียบได้ในโลก ซึ่งควรให้เครดิตแก่ศาสตราจารย์นายแพทย์ณัฐ ภมรประวัติ นักวิชาการไทย ซึ่งรู้จักและเป็นผู้เสนอรายชื่อกรรมการเหล่านี้

(จดปียามติชน 11 ม.ค. 36)

ผมคิดว่า ๗ แล้ว ส.ส.ร. ให้อำนาจท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งท่านถือตัวกันว่าเป็นบุพการีของ ส.ส.ร. น้อยเกินไป

(มังกรห้าเล็บ 5 พ.ค. 40)

ผมอ่านรัฐธรรมนูญที่ท่าน ส.ส.ร. ร่างกันอยู่ในขณะนี้แล้วก็นึกเสียดายอยู่ครามครัน ที่ไม่ได้เข้าร่างรัฐธรรมนูญที่เขาบ้าง มิฉะนั้น คงมีอะไรสนุก ๆ กว่านี้เยอะ

(มังกรห้าเล็บ 16 พ.ค. 40)

ผมว่าเราลองตั้งสติ แล้ว “วางใจ” ไม่ซ้าบ ไม่งวาว สักพักดีไหมครับ แล้วหยิบ “นายบรรหาร ศิลปอาชา” ขึ้นมาวางบน “เขียงอารมณ์” แล้วสับลงไปด้วย “อีโต้” แห่งเหตุและผล เมื่อนั้น อาหารในจานที่วางไว้ ตรงหน้า ทันทีที่ลิ้นแตะ ประสาทสัมผัสจะบอกตัวเองทันทีว่า ฝีมือในการปรุงของตัวเอง “ไม่ดี” หรือเป็นเพราะว่า “นายบรรหาร” ไม่ดี

(ระหว่างบรรทัด 26 ต.ค.38)

หวังว่าสื่อมวลชนและคนไทยทั้งปวงจะให้ความสำคัญแก่รางวัลมหิตลไม่น้อยกว่ารางวัลแม็กไซไซและรางวัลโนเบล มีความภาคภูมิใจในรางวัลจากประเทศไทยที่จะยังประโยชน์แก่มนุษยชาติทั่วโลก และถือเอารางวัลนี้เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งในการกระตุ้นเตือนให้เราระลึกไว้เสมอว่า เราจะต้องสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ให้เรามีความรู้จริง

(จดปียามติชน 11 ม.ค. 36)

นอกจากนี้ปรากฏการใช้คำอ้างถึงบุคคล ตำแหน่ง หรืออาชีพ จะใช้เป็นคำย่อ เช่น นายกฯ ผู้แทนฯ ส.ส. อ.ดร. การใช้สมญานาม คำในภาษาพูด ได้แก่ คำแสดงความสุภาพ เช่น ครับ คำลงท้าย เช่น หรอก ละะ ชิ

5.2.2.2 การซ้ำ

การซ้ำมีได้หลายรูปแบบ เช่น การซ้ำรูปเสียง รูปคำ รูปโครงสร้าง วากยสัมพันธ์ ตลอดจนการซ้ำความหมาย ซึ่งเป็นลักษณะของภาษาพูดอย่างหนึ่ง (สุดาพร ทัศนียนาวิน, 2537 :85) ผู้วิจัยพบว่าการซ้ำในบทความประจําทั้งคำและความ เช่น

เหตุการณ์ที่ค่อนข้างสอดคล้องมากในขณะนี้ก็คือรายงานผลการวิจัยของคณะเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อคอร์รัปชัน หรือ จูฬฯ โพล นับได้ว่าเป็นตัวอย่างที่ดีที่สามารถชี้ชัดถึงภูมิปัญญาของผู้แทนฯ ทำให้รู้ว่าผู้แทนฯ นั้นเข้าใจความหมายของการวิจัยแค่ไหน ผู้แทนฯ ในบ้านเมืองเรายังไม่ยอมเข้าใจการวิวัฒนาการของการพัฒนาประเทศ แม้ว่าจะใช้เงินงบประมาณไปดูงานต่างประเทศอยู่ทุกปี

ผู้แทนฯ ในประเทศเรายังติดยึดในตัวตนการเป็นตัวกู ของกู ยังติดยึดกับการเป็นเจ้าของประเทศ เจ้าของประชาชน เมื่อมีเหตุการณ์กระทบกับสิ่งที่ตนเองยึดมั่นถือมั่นอยู่ ก็อาศัยภูมิปัญญาของตนเองตัดสินใจ ใช้อารมณ์ คิ้วไม่คำนึงถึงเหตุ ดังมีผู้กล่าวว่า ข้าราชการประจำยึดนโยบายอยู่เหนือเหตุผล ข้าราชการการเมืองยึดอารมณ์อยู่เหนือเหตุผล

(จดป้ายมติชน 7 ก.ค. 36)

โดยเฉพาะคำมั่นจาก พล.อ.วิมล วงศ์วานิช ที่ได้ยื่นยันกับ นายชวน หลีกภัย เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน

โดยเฉพาะการได้รับทราบความไม่สบายใจของวุฒิสมาชิกต่อการเคลื่อนไหวของ ขบวนการปฏิรูปการเมืองไทยที่อาจจะส่งผลสะท้อนให้เนื้อหาของรัฐธรรมนูญนำไปสู่การกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

(จดป้ายมติชน 10 มิ.ย. 37)

สังคมไทยเราวันนี้ ไม่มีทั้ง ดีโต และ โรบินสัน ครูโซ

มีแต่คนหงุดหงิด กลัวคนจะไปกล่าวหาว่าชื่นชมสังคมนิยมคอมมิวนิสต์

มีแต่คนที่ไม่ยอมต่อสู้ชีวิต ด้วยลำแข้งของตัวเอง ผลักภาระต่าง ๆ ให้คนอื่นเขา

หมด

(มังกรห้าเล็บ 24 เม.ย.40)

ฉะนั้น ในขณะนี้ ทุกอย่างก้าว ทุกอิริยาบถของนายบรรหาร ล้วนเป็นย่างก้าว ล้วนเป็นอิริยาบถของ "คนไทยทั้งประเทศ"

ถ้า..ดี ก็คือคนไทยทั้งประเทศ "ได้หน้า" ไปด้วย

ถ้า..ไม่ดี ก็คือคนไทยทั่วประเทศ “เสียหน้า” ไปด้วย

ลองตรองกันดู ในขณะที่คนซึ่งเรา “เลือกมากับมือ” ขึ้นไปประทับอยู่บนเวที ผู้ชมอื่นๆ ทั่วโลก เขาดูกันเฉยๆ แต่คนไทยด้วยกันเอง “ส่วนหนึ่ง” กลับกระหึ่มเห่า เป่าปาก ตะโกนคำ ตะโกนเสียดสี นินทา ฉากฉาง คูหมั่นคูแคลน สารพัด

(ระหว่างบรรทัด 26 ต.ค. 38)

5.2.2.3 ลักษณะการแบ่งย่อหน้า

บทความประจำจะแบ่งเป็นย่อหน้าจำนวนมาก ผู้เขียนขึ้นย่อหน้าใหม่ทั้งที่ไม่จบประโยค จึงพบว่าคำขึ้นย่อหน้าจะเป็นคำเชื่อมจำนวนมาก มีการใช้คำเชื่อมต่างๆ ขึ้นย่อหน้าถึงกว่า บทความวิชาการมาก เพราะผู้เขียนใช้ย่อหน้าเพื่อการเน้นความ ย่อหน้าในบทความประจำจึงมีขนาดสั้นกว่าในบทความวิชาการมาก บางย่อหน้ามีเพียงประโยคเดียวและไม่ใช้ประโยคยาว หรือเป็นเพียงนามวลีหรือส่วนของอนุประโยคเท่านั้น การย่อหน้าดีและภาษาที่ใช้ดังกล่าวนี้เป็นกลวิธีการ เชื่อมโยงในบทความประจำที่แสดงลักษณะของภาษาพูดที่ผู้เขียนใช้ในการสื่อสารกับผู้อ่าน และทำให้เกิดการเสนอความที่แยกเป็นส่วนๆ ทำให้ความกระจัดกระจาย (สุดาพร ลักษณะนิพนธ์, 2537 :85,91) นอกจากนี้ มีการอ้างคำพูดของผู้อื่น โดยใช้เครื่องหมายคำพูดและคำพูดของผู้เขียนก็เป็นลักษณะสื่อโดยตรงกับผู้อ่านทำให้เหมือนกำลังพูดคุยกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านหรือผู้อ่านกำลังฟังเสียงนั้นอยู่ เช่น

บิดาและมารดาแห่งสกุล”ศิริปริชาพงษ์”กับ”จตุทรนามณี”ใครเล่าที่มุ่งล้างทำลายภาพของ นายจองชัย เทียงธรรม ที่ปรากฏ ผ่านกล้องถ่ายทั้งทางสถานีโทรทัศน์ บนหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับในเช้าวันที่ 21 พฤษภาคม

กับภาพของ นายทนง ศิริปริชาพงษ์ ขณะแถลงข่าวเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม

และภาพ นายมงคล จตุทรนามณี เมื่อกล่าวกับนักข่าวหนังสือพิมพ์เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม ที่ว่า

“ผมจะนำเรื่อง โจ๊กที่เกี่ยวกับการขอวีซ่ามาเล่าให้ฟัง” (เดลินิวส์, 19 พฤษภาคม)

เมื่อนำมารวมกันเป็นเหมือนกับจิกซอว์แล้ว ทุกคนจะลงความเห็นตรงกันอย่างไรได้ นัดหมายว่า ช่างเป็นท่าที่ที่พระนางองอาจอย่างเหลือเชื่อ

แทบไม่ต่างจากแมงป่องชูหาง และอาการแผ่แม่เบี้ยของงูเห่า

ซึ่งนักจิตวิเคราะห์ระดับ น.พ.ประสพ รัตนากร จะลงความเห็นได้โดยไม่ต้องพลิกตำราว่าเป็นสัญชาตญาณแห่งการป้องกันตนเองอย่างหนึ่ง

นายทนง ศิริปริชาพงษ์ นั้น ไม่เพียงแต่ยืนยัน “วิชาผมมันใช้ได้ตลอดชีวิต” เท่านั้น หากแต่ตอบคำถามที่ว่า “จะเดินทางไปเคเลียร์ที่ศาลเคลิฟอร์เนียร์เองหรือให้คนอื่นไป” ด้วยความหนักแน่นเป็นอย่างยิ่ง

“ในความรู้สึกของผมแล้วผมอยากจะไปเองเพราะว่าอยากไป” (แนวหน้า, 7 พฤษภาคม)

เมื่อนักข่าวถามย้ำอีกว่า “พร้อมที่จะไปเคลียร์ตัวเองในสหรัฐใช่ไหม” คำตอบจากปากของ นายทง ศิริปรีชาพงษ์ สะท้อนความเป็นชายชาญอันเด็ดเดี่ยวยิ่งว่า “ถูกต้อง”

เช่นเดียวกับ นายมงคล จงสุทธนามณี ซึ่งประกาศว่าจะแถลง “เรื่องโจ๊ก” ที่มีใ้มีอะไรเครื่องเครียด

แต่แล้วกลับเป็น “เรื่องโจ๊ก” อย่างชนิดเคล้านเสียงสะอื้นในที่ประชุมสภา”

“...ไม่ใช่เอาผมมาขาย ครอบครั่วม ตระกูลผม ลูกผม ซึ่งเรียนหนังสือ” (สยามโพสต์, 20 พฤษภาคม)

และยืนยันอย่างจริงจังในเวลาต่อมาว่า

“การที่บอกว่าสหรัฐได้ยกเลิกการออกวีซ่าเมื่อเดือนมีนาคม 2537 นั้นผมไม่ทราบ เพราะไม่มีการแจ้งมา แต่ปกติผมก็มีวีซ่าตลอดชีวิตอยู่แล้ว” (ไทยรัฐ, 20 พฤษภาคม)

ข้างเป็นคำยืนยันที่ทรงเกียรติและน่าเชื่อถือในฐานะ “ผู้แทนปวงชน” อะไรเช่นนั้น

อย่างไรก็ตาม คล้อยหลังในอีกไม่กี่ชั่วโมงต่อมา ความเป็นจริงของ “อีกด้าน” ก็แสดงตัวออกมาเป็นความจริงจากรัฐบาลสหรัฐอันเป็นคู่กรณีโดยตรง แล่งผ่านสำนักข่าวสารอเมริกันซึ่งเป็นกระบอกเสียงอย่างเป็นทางการของเขา

ความเป็นจริงของ นายทง ศิริปรีชาพงษ์ ก็คือ เขาต้องคดีทั้งแพ่งและคดีอาญา

คดีแพ่งนั้นสิ้นสุดไปแล้ว ททรัพย์สินของเขาและพวกในสหรัฐมูลค่ากว่า 30 ล้านดอลลาร์เรียบร้อยแล้ว

ขณะนี้ศาลสหรัฐรอการเดินทางไปแก้ต่างของ นายทง ศิริปรีชาพงษ์ อยู่

เป็นการรอคอยขณะที่จำเลยคนอื่น ๆ ให้คำฟ้องอันเดียวกันนี้จำนวน 10 คนได้ถูกจำคุกครบถ้วนแล้วโดยบริบูรณ์

และความเป็นจริงของ นายมงคล จงสุทธนามณี ก็คือ ได้มี “การปฏิเสธคำร้องขอวีซ่า” เขาเมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2537 โดยดำเนินไปตามมาตรา 212 (a) (2) (c) แห่งกฎหมายคนเข้าเมืองและสัญชาติสหรัฐ

นั่นก็คือ “ห้ามการออกวีซ่าให้แก่บุคคลใดก็ตามที่เจ้าหน้าที่กงสุลสหรัฐมี เหตุผลที่เชื่อว่า “มีส่วนพัวพันกับการลักลอบค้ายาเสพติด” (มติชน, 21 พฤษภาคม)

ที่สำคัญ นายมงคล จงสุทธนามณี ได้รับแจ้งเป็น “ลายลักษณ์อักษร” ตั้งแต่เมื่อเดือนมีนาคม 2537 แล้ว

นายมงคล จงสุทธนามณี อาจเห็นเป็น “เรื่องโจ๊ก”

ขณะที่ นายทง ศิริปรีชาพงษ์ เห็นเป็นเรื่องของการใส่ร้ายป้ายสี

ทั้ง นายมงคล จงสุทธนามณี และโดยเฉพาะ นางปราศรัย ศิริปรีชาพงษ์ มีลักษณะสามารถเป็นอย่างไรกับข่าวสารที่เกิดขึ้น

“ถ้าจะทำลายคุณทงก็ควรทำเพียงคนเดียว ทำไมต้องทำลายครอบครัวด้วย ขณะนี้แม้แต่ลูกยังไม่กล้าไปโรงเรียนเพราะถูกเพื่อนถามว่าพ่อค้ายาเสพติด” (เดลินิวส์, 16 พฤษภาคม)

ใครกันแน่ที่ทำลายครอบครัว “ศิริปริษาพงษ์”
 ใครกันแน่ที่ทำลายครอบครัว “จงสุทรนามณี”
 เป็นสหรัฐ เป็น น.ต.ประสงค์ หรือเป็นเพราะตัวท่านเอง บิดาและมารดาทั้งหลายเอ๋ย
 (จอกป๋ายมติชน 23 พ.ศ.37)

บทความประจำจอกป๋ายมติชนนี้ผู้เขียนแสดงความคิดเห็น โดยใช้กลวิธีขึ้นย่อหน้าดีเป็นภาพสลับพร้อมกับการอ้างคำพูดตรงของบุคคลในเหตุการณ์ทั้งสองฝ่ายจากแหล่งข้อมูลที่ชัดเจนทำให้มีลักษณะของการพูดโต้ตอบกันโดยตรง ประกอบกับลีลาภาษาที่เป็นประโยคไม่ยาวนัก แล้วเชื่อมโยงโดยใช้คำเชื่อมขึ้นย่อหน้าเพื่อเชื่อมความให้ต่อเนื่อง จบด้วยคำถามให้ผู้อ่านคิดเองหรือตัดสินใจว่าใครผิดหรือใครเป็นผู้ทำให้เหตุการณ์เกิดขึ้นและรุนแรงดังปรากฏเป็นข่าว

จิตสลาย...

สถิติการหย่าร้างของคนไทยพร้อมข้อคิดขัดแย้งจากการเปิดเผยเป็นทางการเพิ่มขึ้นกับทวินาวิตกใจหาย และยิ่งกว่านั้นคือ สาเหตุที่คู่สมรสแตกร้าง

ได้พบว่า ความไม่รับผิดชอบหนึ่งนั้นเป็นเหตุ และสองแต่งงานกันแท้แล้วเพราะผลประโยชน์ทางอื่น มิใช่เพราะว่าความรัก

สำหรับ ใครคนหนึ่งผู้มีประสบการณ์อย่างร้าย จะพบว่าการหย่าร้างเป็นอุบัติเหตุแห่งชีวิตที่เริ่มต้นมาแต่แรก ด้วยความสับสนของตนเองในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งและจบลงด้วยความสับสนของทั้ง 2 ฝ่าย

บรรยากาศแห่งความสับสน ไม่แต่เฉพาะเรื่องของความรักนักจิตวิเคราะห์บอกว่า เป็นต้นกำเนิดแห่งปรากฏการณ์จิตสลาย...

ผมกำลังกล่าวถึงหนังสือเล่มหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ที่ได้แปลและพิมพ์ร่วม 10 ปีมาแล้ว แต่บังเอิญเข้ากับบรรยากาศของยุคนี้พอดี ที่เรากำลังปฏิรูปอะไรกันหลายอย่าง

ชื่อภาษาอังกฤษว่า BURN-OUT จากสำนวนแปลของ แพทย์หญิง มาลินี วงศ์พานิช ว่าจิตสลาย จากข้อเขียนของนักจิตวิเคราะห์ชาวอเมริกันที่บอกว่า จิตสลายคือราคาของความสำเร็จที่แพงลิบ

การหย่าร้างก็น่าจะถือว่า เป็นราคาของความสำเร็จที่แพงลิบได้เช่นกันสำหรับคู่สมรสหลาย ๆ คู่ ที่มีทรัพย์สินเงินทองเข้าไปเกี่ยวข้องกับอยู่ในเกรงวิวาทอันงามหรู

ภาวะจิตสลายของคนเราคืออย่างไร

หนังสือเปรียบเทียบให้เห็นถึงอาการดีกรามหลังจากที่ถูกไฟไหม้ที่ภาพแห่งความพินาสระบูรอรอยครั้งหนึ่งว่าเคยเป็นที่ลึกลับไปด้วยกิจกรรมและพลังแห่งชีวิต แต่บัดนี้เหลือแต่ซาก ให้ระลึกนึกถึง

อาจจะมึนงง คอนกรีต กรอบหน้าต่าง เปลือกนอก มองเห็นอยู่เหมือนว่า ไม่นับ
สลาย แต่ถ้าลองเดินเข้าไปดู ถึงภายในแล้ว จะมีแต่ภาพอันหน้าเศร้า

จิตสลายของคนเราก็คือภาวะเช่นนี้ ไม่ถึงกับว่าโรคประสาทหรือว่าวิกลจริต แต่
เป็นอาการ “หมดไฟ” ที่พลังต่าง ๆ ได้หมดไหม้ไปเสียแล้ว ทุกอย่างถูกใช้ไปสิ้นเปลือง ได้
หมดเชื่อไปจริง ๆ และดับลงกระทันหัน

ที่เหลืออยู่คือความเบื่อหน่าย ลึกลับหวัง ท้อแท้ หมดความหมาย หมดเร็ววแรง
และหมดเสน่ห์ในชีวิต

ไม่ว่าจะชีวิตสมรส หรือการทำงานในอาชีพ

ใครที่กำลังตกอยู่ภายใต้อาการเช่นนี้ นี่ละภาวะจิตสลาย และมาอ่านกันต่อไป...

ภาวะจิตสลาย หรือหมดไหม้ในหัวใจนี้ จะเกิดขึ้นก็เฉพาะกับบุคคลชายหญิงที่ครั้ง
หนึ่งเคยประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างดีเยี่ยม เช่น มีความสุขสบาย ทางวัตถุพร้อมเคยได้
รับความนับหน้าถือตาจากสังคม มียศศักดิ์ตำแหน่ง ได้รับแต่คำยกย่องสรรเสริญ

เคยเป็นผู้กระตือรือร้น เคยคาดหวังสูง เคยแข่งขัน เคยมองโลกในแง่ดี มีความ
สามารถ

มีพลังสูงส่ง และก็ได้หลงไหลคลั่งไคล้กับกิจกรรมมาร้อยแปด

ได้รับความสำเร็จเป็นอย่างดี มีเงิน มีบ้าน มีรถ และมีรักชีวิตคู่ มีครอบครัวอบอุ่น

แต่แล้วจู่ ๆ วันหนึ่ง ความเหินห่าง ค้านชา ก็ค่อย ๆ อย่างกรายเข้ามา เกิดความ
มึนซึม

ที่ระอาบอกไม่ถูก ไม่มีอะไรน่ารื่นรมย์ ทรัพยากรในตัวเริ่มค่อย ๆ หมดไป หลัง
จากที่ได้ถูกใช้มาาก ความมอดไหม้ค่อย ๆ แผ่กว้างจากใจกายออกไป

แล้วในที่สุด ก็ราวว่าไฟฟ้าดับมีดลง

และที่เหลืออยู่คือ ความทุกข์ ความว่างเปล่าอันหน้าสะพรึงกลัว

ผู้เขียนได้ยกถึงตัวอย่างจากสังคมอเมริกา ที่ผู้คนส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จมาก
เกือบในทุก ๆ ด้าน แต่ว่าทั้งโดยรวม และส่วนบุคคลกลับตกอยู่ในความขากเงี้ยวของปรากฏ
การณ์ จิตสลาย ที่แพร่ขยายไปอย่างรวดเร็วที่สุด

ทำไมหรือ ?...

คำอธิบายประการหนึ่ง ก็คือสังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลงรวดเร็วเกินไป และผู้ที่วิ่ง
ตามไม่ยอมล่าหลัง ก็จะเหนื่อยเกินไป และที่สำคัญ วัฒนธรรมอดีตกับปัจจุบันกำลังขัดแย้ง
ติดกัน จนเราหัวหมุนวุ่นวาย หรือว่าคอแตกหัก

เพียงเราต้องการอยู่กับที่เราก็ต้องวิ่งไปข้างหน้า เพียงเราต้องการจะไปไหน เราก็
ต้องวิ่งให้เร็วขึ้น มากเป็นสองเท่า

เอาแค่ชีวิตสมรส แค่ประมาณที่ผ่านมาไม่ถึง 10 ปีดี ได้เกิดปฏิวัติทาง
การารมณ์ และเปลี่ยนข้อห้ามทางเพศ หลายอย่างก้าวหน้าไปตั้งพันปีเข้าไปแล้ว สตรี
กำลังกำหนดบทบาทของตนใหม่เรื่องของพรหมจารี เรื่องของการหย่าร้างธรรมดา

เหมือนว่าชั่วคืนเดียวที่โลกของเราอนหลับ ก็ตื่นขึ้นมาพบกับความเปลี่ยนแปลงที่รุนแรง

นี่ยังไม่นับถือกฎระเบียบของสังคมในวัฒนธรรมใหม่อันต่างไปจากเก่าที่ผู้ละเมิดกลับได้มีความสุขและไม่สำนึกผิด ขณะที่คนปฏิบัติตามกลับเป็นทุกข์ซึมเซาอยู่กับหิริโอคตปละและตกต่ำลง

เหล่านี้คือความน่าเบื่อหน่ายของผู้ที่คาดหวังสูง แล้วกลับได้พบอีกอย่าง ตรงข้ามล้วนแต่ทำให้สับสนและเกิดภาวะจิตสลาย เป็นพัก ๆ และในที่สุด ก็มีภาวะเรื้อรัง และจมจ่อมอยู่กับความทุกข์ทรมาน...

หนังสือได้กล่าวถึงตั้งแต่ลงบอกเหตุของภาวะจิตสลายอาการที่รุนแรง และไปจนถึงวิธีการแก้ไข หลายวิธีที่เหมาะสมของแต่ละคน สนใจซื้ออ่านต่อได้น่าจะมีวางขายตามร้านศึกษาค้นคว้า

ทั้งนี้ ไม่ว่าชีวิตรัก หรือหน้าที่การงาน ระวังเรื่อง จิตสลาย

พวกที่คอยหวังตั้งตารอรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ส.ส.ร. ก็น่าจะอ่านหนังสือเล่มนี้เตรียมตัวเตรียมใจไว้เช่นกัน!

(ราชดำเนินกลาง 10 ม.ค. 40)

จากตัวอย่างพบว่ามีลักษณะบทความประจำมีลักษณะภาษาพูดทั้งการใช้คำที่เป็นภาษาพูด คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก มีการใช้การซ้ำ การใช้คำลงท้าย ลักษณะภาษาที่ปรากฏในบทความประจำยังพบว่ามีลักษณะตรงกับที่สุดาพร ลักษณะนิพนธ์นาวิน, 2537 :91 ว่า ภาษาพูดจะมีลักษณะของภาษาที่สำคัญ คือ

1. ความไม่ชัดเจน ความไม่สมบูรณ์ และความไม่กระจัดกระจาย
2. มีการแสดงออกทางอารมณ์อย่างชัดเจน
3. มีลักษณะอันช่วยให้จดจำง่าย คือ ใช้ความสั้นๆ แยกเป็นส่วนๆ เรียงกัน โดยใช้การซ้ำทั้งรูปและความ ตลอดจนการเชื่อมซ้อนกันของความ

ดังนั้นการที่บทความประจำมีการแบ่งย่อหน้ามากและข้อความสั้นๆแต่ละประโยคแยกเป็นส่วนๆจึงเป็นลักษณะของภาษาพูด หรือพยายามให้เป็นการสื่อสารพูดคุยกับผู้อ่านเพื่อให้เกิดความใกล้ชิดเป็นกันเองซึ่งจะทำให้สามารถโน้มน้าวใจผู้อ่านได้ง่าย

อาจสรุปได้ว่า บทบรรณาธิการมีลีลาเฉพาะของรูปแบบและหน้าที่ในการแสดงความคิดเห็น ทำให้ลีลาภาษาของมีลักษณะเป็นภาษาทางการ โครงสร้างของข้อความและประโยคเป็นภาษาเขียน ในระดับคำรูปแทนหรือสรรพนามในการอ้างถึงใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 เรา ซึ่งเป็นรูปกลางแทนผู้เขียนที่หมายถึงกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์หรือรวมถึงประชาชนเมื่อต้องการ

แสดงความคิดเห็นแทนเสียงของประชาชนเพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามหรือเห็นด้วย หรือใช้การละรูปแทนเป็นสุญรูปเพื่อลดความเป็นอัตวิสัยหรือแสดงความเป็นกลาง คำนามหรือนามวลีที่อ้างถึงบุคคล กล่าวถึงตำแหน่งอาชีพมักใช้คำเต็ม เช่น นายกรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร ฯลฯ เพื่อให้เป็นทางการ ยกเว้นตำแหน่งทางทหารและคำที่ข้อยู่แล้วเป็นปกติ เช่น พล.อ. , ร.ต.อ., ส.ส., อ.ส.ม.ท., ร.ส.ช. เป็นต้น รูปประโยคในบทบรรณาธิการจะยาวมากเพราะมีอนุประโยคขยายความจำนวนมาก ในลักษณะประโยคความซ้อน ประโยคความรวมและประโยคซับซ้อน มีหน่วยเชื่อมที่พบมากคือ ประพันธสรรพนาม *ที่* และ *ว่า* นอกนั้นก็จะเป็นคำเชื่อมทั้งบุพบท และสันธาน เชื่อมโยงกันเป็นลูกโซ่ ไปจนตลอดข้อความ ประโยคความเดียวพบน้อยกว่าในบทความประจำ ประโยคความรวมที่มีส่วนขยายเป็นความซ้อนในส่วนต่างๆของประโยคกลายเป็นความซับซ้อน ทำให้ประโยคมีความยาวและซับซ้อนยิ่งขึ้น ส่วนบทความประจำจะมีลักษณะตรงข้ามคือมีลักษณะภาษาพูด ทั้งการใช้คำภาษาพูด สรรพนามบุรุษที่ 1 “ผม” การซ้ำ และการแบ่งย่อหน้าที่ทำให้เกิดลักษณะเหมือนบทสนทนาระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านทำให้เกิดสีสันและลีลาการเขียนเฉพาะของผู้เขียน ทำให้มีผู้อ่านจำนวนมาก ผู้เขียนสามารถแสดงความคิดเห็นในลักษณะอัตวิสัยอย่างเต็มที่ ในขณะที่เดียวกันก็ใช้เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นของสาธารณะด้วย บทความประจำนี้มักจะเขียนถึงเหตุการณ์ หรือเรื่องราวที่มีลักษณะสอดคล้องกับเรื่องราวหรือ เหตุการณ์ในบทบรรณาธิการแต่จะมีมุมมองหรือการแสดงความคิดเห็นและลักษณะภาษาของผู้เขียนเองเพื่อ โน้มน้าวใจผู้อ่านจึงไม่จำเป็นจะต้องแสดงจุดยืนเกี่ยวกับบทบรรณาธิการ